

HAUSJÄRVEN KUNTA

HIKIÄN JA KIRKONKYLÄN OSAYLEISKAAVA

Selostus

LUONNOS

3.5.2011

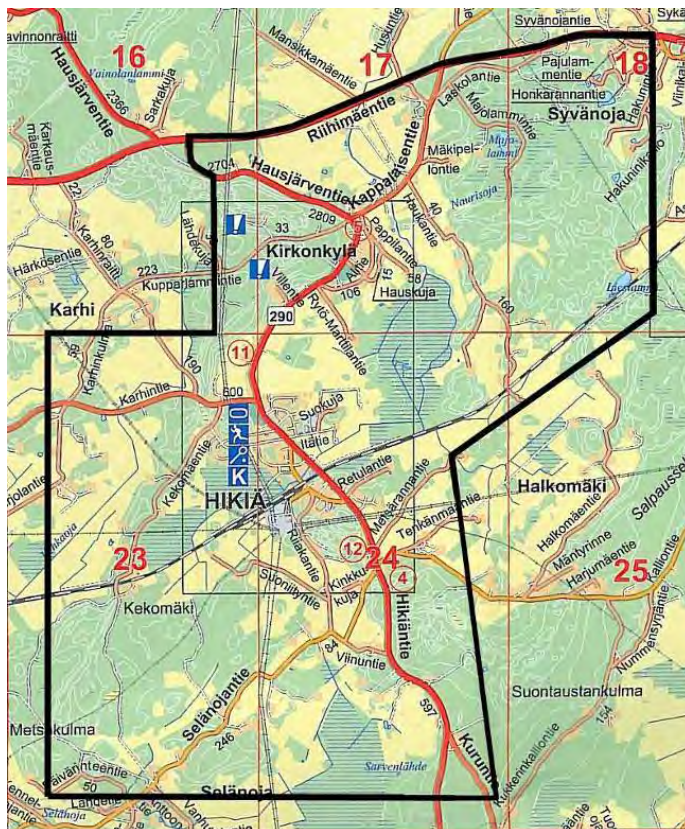
1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Vireille tulo	Kunnanhallitus 6.5.2008 § 199 kuulutus 13.11.2008
Käsittely	<u>Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)</u> ympäristölautakunta 7.10.2009 § 114 nähtävillä 17.11.2009 alkaen <u>Luonnos</u> ympäristölautakunta 11.5.2011 § x nähtävillä x.x.xxxx-x.x.xxxx <u>Ehdotus</u> ympäristölautakunta x.x.xxxx § x nähtävillä x.x.xxxx-x.x.xxxx <u>Kaavan hyväksyminen</u> ympäristölautakunta x.x.xxxx § x nähtävillä x.x.xxxx-x.x.xxxx kunnanhallitus x.x.xxxx § x kunnanvaltuusto x.x.xxxx § x

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Hausjärven kunnassa Hikiän ja kirkonkylän alueilla. Hikiän taajama sijaitsee noin 10 km päässä Hausjärven hallinnollisesta keskustasta Oitista lounaaseen. Kirkonkylästä on noin 8 km matka Oittiin. Suunnittelualue sijaitsee n. 70 km Helsingistä pohjoiseen ja n. 50 km Lahdesta lounaaseen. Osayleiskaavoitus koskee osia kylistä Hausjärvi, Hikiä, Karhi, Kuru, Selänoja sekä Syvänoja.

Kuva: Ote Hausjärven opaskartasta, johon suunnittelualue on rajattu mustalla.

Kuva: Teemakartta, joka osoittaa välimatkat ja yhteydet lähimpiin taajamiin.

1.3 Kaavan nimi ja tarkoitus

Kaavan nimi:	Hikiän ja Kirkonkylän osayleiskaava
Päätarkoitus:	Osayleiskaavalla on tarkoitus tutkia Hikiän ja Kirkonkylän alueiden kasvumahdollisuuksia ja ajantasaisesti olemassa oleva osayleiskaava. Kaavalla ratkaistaan asuin-, yritys- ja teollisuusalueiden sijoittuminen osayleiskaavoitettavalla alueella.
Kaava-alueen pinta-ala:	n. 30 km ²
Kaavaselostus koskee:	3.5.2011 päivättyä osayleiskaavakarttaa

1.4 Selostuksen sisällysluettelo

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	2
1.1	Tunnistetiedot	2
1.2	Kaava-alueen sijainti.....	2
1.3	Kaavan nimi ja tarkoitus	3
1.4	Selostuksen sisällysluettelo	4
1.5	Selostuksen liitteet	6
1.6	Luettelo kaavaa varten tehdyistä selvityksistä	6
1.7	Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista	6
2	TIIVISTELMÄ	8
2.1	Kaavaprosessin vaiheet.....	8
2.2	Osayleiskaava	8
2.3	Osayleiskaavan toteuttaminen	8
3	LÄHTÖKOHDAT.....	9
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	9
3.1.1	Alueen yleiskuvaus	9
3.1.2	Luonnonympäristö	9
3.1.3	Maisema	13
3.1.4	Rakennetun ympäristön erityisarvot.....	16
3.1.5	Väestö, yhdyskuntarakenne, työpaikat ja palvelut	20
3.1.6	Liikenne.....	23
3.1.7	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt	25
3.1.8	Maanomistus	27
3.2	Suunnittelutilanne	28
3.2.1	Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	28
4	OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	34
4.1	Osayleiskaavan suunnittelun tarve	34
4.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset.....	34
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö.....	34
4.3.1	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	34
4.3.2	Viranomaisyhteistyö.....	34
4.4	Osayleiskaavan tavoitteet	34
4.4.1	Kunnan asettamat tavoitteet	34
4.4.2	Maakuntakaavan asettamat tavoitteet.....	35
4.4.3	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	35
5	VAIHTOEHDOT	36
5.1	Rakennemallit.....	36
6	OSAYLEISKAAVAN KUVAUS	38
6.1	Mitoitus	40
6.2	Aluevaraukset	41
6.2.1	Asuinrakennusten alueet.....	41
6.2.2	Palvelu- ja hallintoalueet	41

6.2.3	Teollisuus- ja työpaikka-alueet.....	41
6.2.4	Virkistys	42
6.2.5	Loma-asuntoalueet	42
6.2.6	Erityisalueet.....	42
6.2.7	Suojelualueet	42
6.2.8	Maa- ja metsätalousalueet	43
6.3	Muut alueet	43
6.4	Kohdemarkinnat.....	44
6.4.1	Rakennetun ympäristön erityisarvot.....	44
6.4.2	Luonnonympäristö	44
6.5	Viivamerkinnt.....	45
6.5.1	Liikenne ja yhdyskuntatekninen huolto.....	45
6.5.2	Maiseman ja kulttuuriympäristön suojelu	46
6.5.3	Luonnonsuojelu	47
6.5.4	Muut viivamerkinnt.....	48
6.5.5	Yleisiä määräyksiä	49
7	KAAVAN VAIKUTUKSET	49
7.1	Yleistä	49
7.2	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	49
7.2.1	Väestörakenne ja kehitys.....	49
7.2.2	Yhdyskuntarakenne.....	50
7.2.3	Taajamakuva	50
7.2.4	Asuminen	50
7.2.5	Palvelut.....	50
7.2.6	Työpaikat ja elinkeinotoiminta.....	50
7.2.7	Virkistys	50
7.2.8	Liikenne.....	51
7.2.9	Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot.....	51
7.2.10	Tekninen huolto.....	51
7.2.11	Erityistoiminnt.....	51
7.2.12	Taloudelliset vaikutukset.....	51
7.2.13	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt	52
7.2.14	Sosiaalinen ympäristö	52
7.3	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	52
7.3.1	Maisemarakenne, maisemakuva.....	52
7.3.2	Maa- ja kallioperä.....	52
7.3.3	Luonnon monimuotoisuus.....	53
7.3.4	Ilma ja ilmasto	53
7.3.5	Vesistöt ja vesitalous	53
7.3.6	Maa- ja metsätalous.....	53
7.3.7	Luonnonsuojelu	53
7.4	Osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.....	53
7.5	Kaavan suhde voimassa olevaan maakuntakaavaan sekä asetettuihin tavoitteisiin	54
8	OSAYLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET	54
9	OSAYLEISKAAVAN TOTEUTUS	55
9.1	Toteuttaminen ja ajoitus.....	55
9.2	Toteutuksen seuranta.....	55
10	YHTEYSTIEDOT	56

1.5 Selostuksen liitteet

1. Maisemarakenne (maisemaselvityksen liitekarta, pienennös)
2. Maisema-arvot (maisemaselvityksen liitekarta, pienennös)
3. Maisemakuva (maisemaselvityksen liitekarta, pienennös)
4. Luontokohteet (koonti selvityskohteista)
5. Vesihuollon kehittämissuunnitelma (LUONNOS)
6. Pohjavesialueet (koontikarta, 2004)

1.6 Luettelo kaavaa varten tehdyistä selvityksistä

- Hikiän ja kirkonkylän alueiden osayleiskaava-alueen maisemaselvitys, Eriksson Arkkitehdit Oy, 2009
- Hausjärven Hikiän ja kirkonkylän osayleiskaavan luontoarvojen tausta- ja perusselvitys, Faunatica Oy, 2009
- Hausjärven Hikiän ja kirkonkylän osayleiskaava-alueen liito-orava selvitys, Jussi Mäkinen, 2010

1.7 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

Strategiat

- Hausjärven kunnan maapoliittinen ohjelma 2008
- Hyvinkään-Riihimäen seudun maankäytön kehityskuva vuosille 2025-2040
- METKA Metropolialueelle kestävä aluerakenne (Uudenmaan liitto)

Luonto

- Riihimäen seudun pohjaveden suojelusuunnitelma. Hämeen ympäristökeskus, Hausjärven kunta, Lopen kunta, Riihimäen kaupunki. Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy
- Pohjavesien rakenneselvitykset Hausjärvellä
- POSKI-projektin selvitykset (pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen), Hämeen ympäristökeskus
- Hausjärven Hikiän ja kirkonkylän osayleiskaava-alueen liito-orava selvitys, Jussi Mäkinen, 2010
- Luonnon monimuotoisuuden seurantaohjelma (LUMOS) kohdekuvaukset 2004-2005
- Riihimäen seudun pohjaveden suojelusuunnitelma. Hämeen ympäristökeskus, Hausjärven kunta, Lopen kunta, Riihimäen kaupunki. Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy 2004.
- Riihimäen seudun pohjaveden suojelusuunnitelma, Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy, 2004.

Kulttuuriympäristö

- Vesa Laulumaa, Museovirasto: Hikiä (Hausjärvi)- Forssa voimajohtolinjan inventointi v. 2008.
- Timo Jussila, Mikrolitti Oy Hikiä - Vanaja voimajohtolinjan muinaisjäännösinventointi Hausjärvellä, Janakkalassa ja Hämeenlinnassa. 2007.
- Kulttuuriympäristöjen Häme. Hämeen alueellinen kulttuuriympäristöohjelma 2007-2013. Ahola Teija, Tulonen Annu, Utriainen Heidi. Hämeen ympäristökeskuksen raportteja 4/2007.

- Hanna Virkki ja Kalevi Hokkanen, GTK: Kanta-Hämeen muinaisrannat. Itämeren varhaisvaiheiden visualisointi. Hämeen liiton julkaisu V:84. 2007. ISBN 978-952-9802-76-0. ISSN 1237-2161
- Kanta-Hämeen muinaisrannat, Itämeren varhaisvaiheen visualisointi. Hanna Vikki ja Kalevi Hokkanen, Geologian tutkimuskeskus GTK, 2007. Hämeen liiton julkaisu V:84.
- Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys KUKUSE, 2005
- Timo Jussila, Mikroliitti Oy: Hausjärven esihistoriallisten muinaisjäännösten inventointi v. 2000. Esihistorian pauloissa -projekti. Riihimäen kaupunginmuseo. EU-rakennerahastot.
- Rakennettu kulttuuriympäristö (1993 /päivitys tekeillä). Valtakunnallisesti merkitävät kulttuurihistorialliset ympäristöt.
- Jyri Saukkonen, Museovirasto: Hausjärven muinaisjäännökset - luettelo vuodelta 1982. Museovirasto.

Liikenne

- KEHYLI Keski-Uudenmaan ja Hyvinkään-Riihimäen seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (Hikiäntien kehittäminen)
- Kantatien 54 aluevarausuunnitelma, 2009, Destia Oy, Ramboll Finland Oy
- Kanta-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma II:196/2009
- Esiselvitys pääradan melu- ja värinähaitoista rataosalla Kerava-Riihimäki, Riihimäki-Hausjärvi (Uudenmaan liitto, RHK, Hämeen liitto, 2007)
- Esiselvitys pääradan melu- ja värinähaitoista rataosalla Kerava-Riihimäki ja Riihimäki-Hausjärvi. Uudenmaan liiton julkaisu C 58 - 2007.
- Hyvinkään-Riihimäen seudun liikenneturvallisuussuunnitelma 2003

Kunnallistekniikka

- Voimajohtojen saneeraussuunnitelmat, Fingrid Oy
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma, Hausjärven kunta. Ramboll Finland Oy, Luonnos 28.1.2011
- Fingrid Oy:n lausunto Hikiän ja Kirkonkylän alueiden voimajohdoista ja niitä koskevista suunnitelmista sekä energihuollon hankkeista, 14.12.2009.
- Hausjärven kunta, Kirkonkylän vanha kaatopaikka. Tutkimus- ja seurantasuunnitelma. Golder Associates Oy, 23.9.2009

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kunnanhallitus päätti 6.5.2008 § 199 osayleiskaavan laatimisesta. Kaavan laatijaksi valittiin Eriksson Arkkitehdit Oy.

Osayleiskaavan vireilletulosta ilmoitettiin 13.11.2008 Etelä-Hämeen lehdessä, kunnan ilmoitustaululla ja Internetissä kunnan kotisivuilla. Ympäristölautakunta käsitteli Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa 7.10.2009 § 114 ja se asetettiin nähtäville 17.11.2009 alkaen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävissä kunnanvirastolla sekä kunnan kotisivuilla koko kaavoitusprosessin ajan. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 21.10.2009. Ensimmäinen yleisötilaisuus järjestettiin 19.11.2009.

2.2 Osayleiskaava

Tavoitteet

Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on tutkia Hikiän ja Kirkonkylän alueiden kasvumahdollisuuksia ja ajantasaistaa olemassa oleva osayleiskaava. Kaavalla ratkaistaan asuin-, yritys- ja teollisuusalueiden sijoittuminen osayleiskaavoitettavalla alueella. Suunnittelutyössä huomioidaan luonto- ja maisema-arvot sekä virkistystarpeet. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena.

Hausjärven kunnan strategiassa v. 2009 koko kunnassa tavoiteltavaksi hyväksi väestönkasvuksi on määritelty 0,6 – 1,0 %.

Taajamarakenne

Uudet asuinalueet keskittyvät Hikiän taajaman tuntumaan sekä Karhintien varrelle tukeutuen olemassa oleviin teihin sekä kunnallistekniikkaan. Uudet työpaikka-alueet on sijoitettu keskeisesti kantatie 54 varteen sekä Hikiän nykyisen työpaikka-alueen yhteyteen. Alueet tukeutuvat olemassa oleviin palveluihin.

Suojelukysymykset

Kaavoituksessa on sovitettu yhteen alueen elinkeinotoiminta, rakentaminen sekä suojeluarvot. Alueen kulttuurihistorialliset arvot on turvattu kaavassa aluevarauksin, kohdemerkinnoin sekä määräyksin. Uudet rakennusalueet on pyritty sijoittamaan kulttuuriarvot huomioiden ja maakuntakaavaa noudattaen. Kaavassa on huomioitu myös maisema- ja luontoarvot ja niiden säilyminen aluevarauksin, kohdemerkinnoin sekä määräyksin.

2.3 Osayleiskaavan toteuttaminen

Osayleiskaavan maankäyttövaraukset toteutetaan asemakaavoituksen avulla. Asemakaavojen toteutumisajankohtaan vaikuttavat talouden ja asumisen kehitys.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Salpausselkä I reunamuodostuman luoteispuolella. Kaava-alue muodostuu Hikiän taajaman ja kirkonkylän lähiympäristöistä. Asutuksen lähetyvillä ja teiden varsilla sijaitsee laajoja peltoaukioita, joiden takana jatkuvat metsäalueet. Alueella sijaitsee myös useita suoalueita.

Suunnittelualueen halki kulkee noin itä-länsisuuntaisena Riihimäki – Lahti rautatie, jonka varressa on Hikiän taajama. Hikiän taajaman ja rautatien eteläpuolella sijaitsee Hikiän muuntamoasema, jolta johtaa useita voimajohtolinjauksia mm. Forssaan, Vanajalle, Nikkilään, Askolaan, Nurmijärvelle ja Niinistölle. Uusia mahdollisia hankkeita ovat voimajohdot Loviisaan, Hyvinkäälle, Forssaan ja Jämsään.

Suunnittelualueen pinta-ala on n. 30 km². Osayleiskaavoitettavan alueen raja-
us on likimain vuoden 1979 osayleiskaavan mukainen. Kaavoitettava alue rajautuu pohjoisessa kantatie 54:ään.

3.1.2 Luonnonympäristö

Maa- ja kallioperä sekä topografia

Selvitysalueen kalliot ovat melko pienialaisia ja jakautuneet eri puolille selvitysalueella, mutta kaakkois- ja luoteisosissa ei ole kallioita. Kallioperä on pääasiassa graniittia. Merkittävimmät kallioalueet ovat Haukankallio ja Hakuninkallio.

Salpausselän, Korkeamäen sekä Kupparinlamminharjun alueet ovat hiekkamuodostumia, Hikiän taajaman molemmiin puolin sijaitseva harju koostuu sorasta, muut selännealueet kalliokumpujen ympärille kertynyttä moreenia. Selänteiden väliin on kertynyt hienojakoisempia maa-aineksia, kuten karkeaa ja hienoa hietaa ja hiesua, mannerjään sulaessa ja maa-ainesten lajittuessa jääkauden lopulla. Savikoita on lähinnä Hausjoen ympäristössä. Turvekertymiä on paikoin alavien laaksojen pohjalla sekä selännealueilla olevissa painanteissa. Vanhan Hausjärven alue on liejua.

Suhteellinen maaston korkeusero koko selvitysalueella on enimmillään 65 metriä. Selvitysalueen korkein kohta sijaitsee alueen kaakkoisosassa Salpausselällä, noin 155 metriä meren pinnan yläpuolella. Matalin kohta sijaitsee pohjoisessa Hausjoen sekä kantatien 54 risteyksessä hieman alle 90 metriä meren pinnasta. Jyrkimmät maastonkohdat sijaitsevat harjujen rinteillä.

Maaperätiedot perustuvat Geologisen tutkimuskeskuksen 1:20 000 mittakaavaiseen maaperäkartaan. Rakentamisen ja asumisen kannalta huonoja ovat turve ja lieju, epäedullisia ovat laaksopainanteisiin kerääntyneet savi-, hiesu- ja hieno hietta, jotka on esitetty liitekartalla. Savi, hiesu, ja hienohietta ovat pienilmastoltaan kylmiä ja kosteutta pidättäviä, kun taas karkea hietta, hiekka, sora sekä moreeni lämpöä kerääviä ja vettä läpäiseviä ja siten rakentamisen ja asuinviihtyisyyden kannalta parempia. On mahdollista, että tarkemmissa tutkimuksissa savi, hiesu ja hieno hietta -maitakin löytyy rakentamiseen soveltuvia alueita, erityisesti maastoltaan viettäviltä alueilta.

(katso Maisemarakenne-kartta, liite numero 1)

Vesistöt ja vesitalous

Selvitysalueella on useita jokia ja ojia, mutta hyvin vähän vesistöalueita. Alueella on muutamia pieniä lampia, kuten Majolammi sekä Lieslammi, ja maastopainanteisiin muodostuneita soita. Kuivatetulta Hausjärveltä alkunsa saava Hausjoki johtaa pohjoiseen kohti Puujokea.

Alueen keskiosassa sijainnut Hausjärvi muuttui monien eri kuivatusvaiheiden jälkeen laajaksi suoalueeksi. Ensimmäisen kerran Hausjärven pintaa laskettiin vuonna 1861 Kihlakunnanoikeuden luvalla. Toisen kerran järveä laskettiin vuosina 1867-68 Riihimäen-Pietarin rautatien rakentamisen yhteydessä. Myös radan pengertäminen ja vesien ohjaus lienevät osaltaan vaikuttaneet siihen, että Hausjärveen laskevan joen virtaama väheni. Kolmannen kerran järveä on laskettu ilmeisesti 1900 -luvun paikkeilla. Vuonna 1960 järvi kuivatettiin kokonaan, kun järven keskelle ja ympärille kaivettiin kaivurilla kuivatusojat.

Laaja-alaisia soita ovat lisäksi Hikiän taajaman lounaispuolella sijaitseva Hikiänsuo sekä kaavoitettavan alueen eteläosassa Brusilansuo.

Alue jakaantuu paikallisesti kolmen joen valuma-alueeseen. Valtaosa alueesta kuuluu Hausjoen valuma-alueeseen. Nahkurinjoen valuma-alueelta vedet laskevat Puujokeen, johon laskevat myös Hausjoen vedet. Tämä alue kuuluu Kokemäenjoen päävesistöalueeseen, jolta vedet laskevat Selkämereen Porissa.

Etelä- ja länsiosa alueesta kuuluu Vantaajoen valuma-alueeseen. Puujoki laskee Kernaalanjärven kautta Vanajaveteen. Vantaan päävesistöalueen vedet laskevat Suomenlahteen Vanhankaupunginselällä.

(katso Maisemarakenne-kartta, liite numero 1)

Pohjavesi

Alueella sijaitsee kolme vedenhankintaa varten tärkeää 1-luokan pohjavesialuetta sekä yksi 2-luokan pohjavesialue.

- Hausjärvi (04088602) luokka 1, vedenhankintaa varten tärkeää pohjavesialue
- Kuru (0408603) luokka 1, vedenhankintaa varten tärkeää pohjavesialue
- Sääkseenmäki (0408604) luokka 1, osa pohjaveden varsinaista muodostumisaluetta
- Kekomäki (0408609) luokka 2, osa pohjaveden varsinaista muodostumisaluetta

Pohjavettä purkautuu useista lähteistä, kuten Riiakanlähde ja Asemanlähde.

Hausjärven pohjavesialueita koskee Riihimäen seudun pohjaveden suojelusuunnitelma.

(katso Pohjavesialueet, liite numero 6)

Ilmasto

Keskilämpötila Hausjärvellä on noin +4 astetta C. Lämpimintä on heinäkuussa ja kylmintä helmikuussa. Vuotuinen sademäärä on noin 600mm. Pilvisintä on marraskuussa ja aurinkoisinta kesäkuussa. Vallitseva tuulensuunta on kaakko.

Pienilmastollisesti kylmiä alueita ovat rinteet, jotka suuntautuvat luoteeseen, pohjoiseen tai koilliseen, koska niillä auringon lämmittävä vaikutus on pienin ja pohjoisesta puhaltavat kylmät tuulet. Avointen viljelysalueiden laidat ovat usein tuulisia ja siten pienilmastollisesti metsäisiä alueita viileämpiä.

Luonnonolot

Selvitysalue on Hikiän ja kirkonkylän taajamien ulkopuolella maa- ja metsätalousaluetta peltoaukeineen, metsäsaarekkeineen ja talousmetsineen. Alueen metsät ovat havupuuvaltaisia: harjumänniköitä (*Pinus sylvestris*) sekä alavampien paikkojen kuusikoita (*Picea abies*) ja kuusivaltaisia sekametsiä. Metsien yleisilme on hoidettu ja nuorehko. Mäntymetsät ovat tuoretta ja kuivahkoa kangasmetsää, kuusikot tuoretta ja lehtomaista kangasta sekä pienialaisia korpimaisia painanteita. Vanhoja, luonnontilaiseen rinnastettavia, lahoppua sisältäviä metsäalueita ei ole.

Selvitysalueella on tehty melko paljon hakkuita, joiden jäljiltä on laajoja taimikoita, joilla liikkuu runsas hirvi- ja kauriskanta. Männiköissä valtalajeina vaihtelevat alueittain mustikka (*Vaccinium myrtillus*), puolukka (*Vaccinium vitis-idea*) ja kangasmaitikka (*Melampyrum pratense*). Harjumetsissä on suppia, joiden rinteet ovat joko kuusi- tai mäntyvaltaisia. Alueella on muutamia hienojakin suppasoita, jotka ovat joko puuttomia tai hyvin vähäpuustoisia saranevoja. Kuusikoiden lajeina ovat mm. mustikka ja käenkaali (*Oxalis acetosella*). Varsinaisia lehtometsiä ei alueella esiinny Haukankallion lehmusmetsiköitä lukuun ottamatta. Pääosa suojelualueiden ulkopuolisista Haukankalliota ympäröivistä lehtometsistä on tätä nykyä nuorta lehtipuuvaltaista tiheikköä, vaikkakin lajistosta on edelleen havaittavissa, että siellä on ollut hyvin rehevä imikkä-lehtorvokkityypin lehto. Nimikkolajit (*Pulmonaria obscura*, *Viola mirabilis*) löytyvät sieltä edelleen, mutta luontoarvot on menetetty.

Arvokkaat luontokohteet

Osayleiskaava-alueella on useita valtakunnallisia, maakunnallisia ja paikallisia luontoarvoja. Salpausselkä, muut reunamuodostumat, harju- sekä kallioalueet muodostavat arvokkaita geologisia kokonaisuuksia. Näihin liittyvät arvokkaat pohjavesialueet. Alueella on luonnonsuojelualueita, metsälain mukaisia kohteita, muita arvokkaita alueita sekä perinnemaisema-alue. Numerointi viittaa luontoselvityksen kohdenumerointiin.

(katso Luontoselvitys-kartta, liite numero 4)

Luonnonsuojelualueet

- Haukankallion lehmusmetsiköt, valtakunnallisesti arvokas (Myg 273)

Valtakunnalliseen harjujensuojeluohjelmaan kuuluvat alueet

- Pässinlukot-Nummenlukot (Myg 272)

Arvokas moreenialue

- Lammasmäki ja sen välialueet, valtakunnallisesti arvokas (Myg 26)
- Korkeamäki, valtakunnallisesti arvokas (Myg 314)

Arvokas kallioalue

- Haukankallio, valtakunnallisesti arvokas (Myg 273)

Perinnemaisema

- Kajannon metsälaidun ja haka, maakunnallisesti arvokas (Myp 101)

Metsälakikohteet

- Kupparilammin suo, metsälakikohde, maakunnallisesti arvokas (1)
- Liinalammin suppasuo, metsälakikohde + LUMOS, maakunnallisesti arvokas (2)
- Pässinlukot-Nummenlukot, metsälakikohde + LUMOS, maakunnallisesti arvokas (12)
- Vehkalukon suppasuo, metsälakikohde + osa LUMOS –kohdetta, maakunnallisesti arvokas (7)
- Majolammin nebareunus, metsälakikohde, maakunnallisesti arvokas (4)
- Hausjärven länsipuolen kalliot, metsälakikohde + osa LUMOS –kohdetta, maakunnallisesti arvokas (8)
- Lieslammin ja radan eteläpuolinen avosuo, metsälakikohde, maakunnallisesti arvokas (11)
- Likolammin suppasuot, itäsosa ja länsiosa, metsälakikohde + osa LUMOS –kohdetta, maakunnallisesti arvokas (12)
- Majolammin pohjoispuolinen avosuo, metsälakikohde, paikallisesti arvokas (3)
- Majolammin lounaispuolinen avosuo, metsälakikohde, paikallisesti arvokas (5)
- Haukankallion eteläiset kallioalueet ja jyrkänteet, metsälakikohde, paikallisesti arvokas (9)
- Lieslammin nebareunus, metsälakikohde, paikallisesti arvokas (10)

Muut arvokkaat luontokohteet

- Majolammin arvokas luontokohde, maakunnallisesti arvokas (4)
- Hakuninkallio, arvokas luontokohde, maakunnallisesti arvokas (6)
- Hausjärvenkallio, LUMOS-kohde, paikallisesti arvokas (8)
- Korkeamäki-Vereskallio, LUMOS, paikallisesti arvokas (Myg 314)
- Lintumäki-Vehkalukko, LUMOS, paikallisesti arvokas (Myg 27)
- Hakuninkallio-Tulittomanmäki, kallioalue, paikallisesti arvokas (Myg 145)
- Lieslammin arvokas luontokohde, paikallisesti arvokas (10)
- Sarvenlähde, paikallisesti arvokas (13)

Uhanalaiset lajit

Uhanalaiset lajit selvitettiin olemassa olevan lähtötiedon sekä luontoselvityksen maastotöiden yhteydessä tehtyjen havaintojen pohjalta. Luontoarvojen taustaselvityksessä koottiin käytettävissä olevat luontotiedot monista eri lähteistä, joista tärkeimpiä olivat OIVA-tietopalvelu, Hausjärven kunnan arkistot ja erilaiset muut kirjalliset lähteet.

Luontoselvityksen mukaan Eliölajit -tietokannassa oli yksi melko tuore uhanalaisen lajin havainto, joka voitiin varmasti paikallistaa selvitysalueelle:

- Ampuhaukka (*Falco columbarius*; EU:n lintudirektiivin laji & valtakunnallisesti uhanalainen [VU]): pesintä Kupparilamminmäillä vuonna 1991.

Vuoden 2009 maastotyössä havaittiin valtakunnallisesti uhanalaisen (vaarantunut, VU) keltamataran (*Galium verum*) esiintymiä kolmella paikalla:

- 1) Kupparilammin luoteispuolella
- 2) Kirkon länsipuolella
- 3) Suonsyrjän koillispuolella

Lisäksi havaittiin valtakunnallisesti silmälläpidettävää kelta-apilaa (*Trifolium aureum*) kahdella paikalla:

- 1) Majolammin länsipuolella
- 2) Pässinlukoista pohjoiseen

Arvokkaat luontokohteet on kuvattu tarkemmin erillisessä luontoselvityksessä (Faunatica Oy, 2009).

Liito-oravat

Luontoselvityksen yhteydessä tehtiin liito-oravalle sopivia elinympäristöjen esiselvitys, jonka perusteella on laadittu erillinen liito-oravaselvitys keskeisiltä aluilta. Alueelta löytyi neljä liito-oravan elinympäristöä. Alueilla sijaitsee pesäpuita ja ekologiset yhteydet niiltä muille metsäalueille tulisi säilyttää.

- Kirkonkylän koulu
- Hikiän asema
- Retula
- Hikiänsuo

Liito-oravien elinpiirit on kuvattu tarkemmin erillisessä liito-orava selvityksessä (Jussi Mäkinen, 2010).

3.1.3

Maisema

Hikiän taajama ja kirkonkylä sijaitsevat 1. Salpausselän reunamuodostumasta luoteeseen eli Hämeen viljely- ja järvimaa maisemamaakunnassa, tarkemmin Keski-Hämeen viljely- ja järvisuudella. Alueen maisemat ovat monimuotoisia ja pienpiirteisiä. Tyypillistä ovat myös laajat savikot sekä kaakosta luoteeseen suuntautuvat harju- ja saumamuodostumajaksot sekä moreenimaat.

Hikiän ja kirkonkylän alueiden osayleiskaava-alue kuuluu Salpausselkä-Puujokilaakson viljelymaisemiin. Alueelle on tyypillistä laajojen tasaisten tai loivasti kumpuilevien peltoaukeiden ja korkealle kohoavien harju- ja moreenimuodostumien vuorottelu. Alue on kokonaisuutena alavaa. Lallu- ja Erkylänjärvistä Hausjärvellä alkunsa saava Vantaanjoki sekä pienempi, niin ikään Suomenlahteen laskeva Mustijoki, ovat asutushistoriallisesti merkittäviä jokia ja ovat vaikuttaneet myös Hikiän ja kirkonkylän alueiden muotoutumiseen.

Maiseman peruspiirteet

Maiseman piirteitä hallitsevat selvitysalueella seudulle tyypillisesti alavat pelto-alueet ja niiden keskellä kohoavat harjujaksot. Alueen maisemarakenteen muodostavat Salpausselkä kaakossa, selännealueet ja Kupparilamminmäen harjualue pohjoisessa ja lännessä sekä näiden väliin jäävät laaksot, joissa Vehkaoja, Hausjoki sekä Nahkurioja kulkevat.

Selvitysalueen keskiosassa maasto on suhteellisen tasaista muutamia kumpareita lukuun ottamatta. Maasto viettää pohjoiseen, koilliseen sekä lounaaseen päin, jonne suuntautuu myös pintavesien valunta. Alavissa, viljavissa laaksoissa sijaitsevat alueen pellot, joista vanhimmat ovat olleet viljelyksessä satoja vuosia. Selänteet kohoavat jylhinä alavassa viljelysmaisemassa. Harjualueilla on runsaasti suppakuoppia sekä muinaisrantakivikoita.

(katso Maisemarakenne-kartta, liite numero 1)

Kuva: Peltoaukean takana kohoaa metsäinen Kupparinlamminmäki -harju. Harjun laella suoritettu metsänhakkuu näkyy maisemakuvassa harventumana.

Kuva: Viistokuva Kupparinlamminmäki -harjua itään (© Hausjärven kunta).

Maisemakuva

Alue on vanhaa kulttuuriseutua. Alueen maisemakuvan muodostavat jylhien reunamuodostumien ja harjujen kangasmetsien lisäksi viljelysalueet sekä niiden laidoilla lukuisat vanhat ja hyvin säilyneet tilakeskukset sekä tiloja rajaavat metsänreunat.

Vaikka peltoalueita on runsaasti, näkymiä rajaavat monet metsäsaarekkeet sekä jokien ja ojien varsille kasvaneet pensaat ja puut. Viljelysmaisemasta muodostuu siten pienpiirteinen kuva alueella liikuttaessa. Vain paikoin avautuu pidempiä ja laajempia näkymiä. Pienialaisetkin pellot ja niityt sekä vaihtelevanluonteiset metsät elävöittävät maisemaa ja lisäävät ympäristön monimuotoisuutta.

(katso Maisemakuva-kartta, liite numero 3)

Kuva: Hausjoen varrella kasvavat puut ja pensaat katkaisevat peltoaukeilta avautuvia näkymiä joen kohdalla.

Vanhat tielinjat kulkevat harjujen juurella ja niiden varsilla on runsaasti 1800-luvun ja 1900-luvun alun rakennuksia. Tilakeskukset ovat ryhmittyneet nauhamaisesti teiden varsille harjun rinteille ja niiden pellot avautuvat jokivarren laaksossa.

Alueella on säilynyt useita vanhoja tilakeskuksia: 1500-luvulla muodostuneista tiloista ovat jäljellä Vanha-Äijälä ja Kolkkala. 1700-luvulla ovat muodostuneet Aapola, Yli-Hinkkala, Ali-Hinkkala, Kalkee, Kajanto sekä Mäkelä. Vanhimmat peltoalueet sijaitsevat näiden tilojen läheisyydessä. Uusi rakennuskanta muodostaa pääosin vanhasta kulttuurihistoriallisesta miljööstä erillisiä ja ilmeeltään yhtenäisiä miljöitä.

Kuvat: Vanhaa ja uutta rakennuskantaa pellon reunassa. Maisemakuvassa reunavyöhykkeiden ilme on merkittävä. Vyöhykkeellä suojapuuston käyttö on tärkeää ja kulttuurihistoriallisesti arvokkailla alueilla myös rakennusten sovittamiseen alueen perinteiseen rakennuskantaan tulee kiinnittää huomiota. Kajannon tila sekä uusi asuinalue Hikiän taajaman pohjoisosassa.

Alueelle on laadittu erillinen maisemaselvitys (Eriksson Arkkitehdit Oy), jossa maisema on kuvattu tarkemmin.

3.1.4 Rakennetun ympäristön erityisarvot

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu ympäristö

Vakiintuneen menettelytavan mukaan kulttuurihistorialliset arvot on jaoteltu valtakunnallisiin, maakunnallisiin ja paikallisiin arvoihin. Vuonna 1993 valmistuneessa Museoviraston ja ympäristöministeriön selvityksessä Rakennettu kulttuuriympäristö (1993) selvitysalueella sijaitsevat seuraavat valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt. Numerointi viittaa selostuksen liitteinä olevaan maisemaselvityksen kartan kohdenumerointiin, musta aluerajaus.

(katso Maisema-arvot -kartta, liite numero 2)

1 Kirkonkylä-Hikiän kulttuurimaisema

Hausjärven Kirkonkylä-Hikiän kulttuurimaisema on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi. Alueella sijaitsee useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia pihapiireineen: vuosina 1787-1788 rakennettu Hausjärven puukirkko, pitäjän makasiini, kirkkoherran pappila, kapalaisen pappila, kunnalliskoti, nuorisoseura Sarastuksen seuratalo Ahjola, Ali-Hinkkalan, Yli-Hinkkalan, Aapolan, Kolkkan ja Kajannon tilakeskukset sekä kirkolta Lavintoon päin joukko 1800-luvun pieniä itsellisasumuksia. Kirkonkylän ja Hikiän kulttuurimaisema on muotoutunut Vanhan Hämeentien varrelle. Tien varrella sijaitsee erittäin kaunista asumus- ja viljelymaisemaa Tie johti keskiajalla Hämeenlinnasta Janakkalan kautta Vantaanjoen suulle. Kirkolta avautuu tasapainoinen maisema entisen kunnalliskodin suuntaan pitkin vanhaa maantietä.

24. Karhin kylä ja kulttuurimaisema

Karhinkylä muodostui Vanhan Hämeentien varrelle. Alueella sijaitsee muuttaman tilan muodostama kyläkeskus ja sen ulkopuolella olevat taloryhmät sekä kansakoulu. Kylää ympäröivät pellot kuuluvat osittain kaava-alueeseen.

V8. Hikiän rautatieasema

Hikiän rautatieasema on valmistunut 1867-69 ja sitä on laajennettu 1873 ja 1904. Radan vastakkaisella puolella on vanha rautatielaitoksen asuinrakennus.

Kuva: Kirkolta länteen Hausjoen laaksoon avautuva näkymä.

Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet

Hikiän ja kirkonkylän alueiden osayleiskaava-alueella sijaitsevat seuraavat maakunnallisesti arvokkaat kohteet. Numerointi viittaa selostuksen liitteessä olevaan maisemaselvityksen kartan kohdenumerointiin, tummansininen alue-rajaus.

1. Kirkonkylän - Hikiän kulttuurimaisema
- H2. Hausjärven kirkko
- H3. Pitäjänmakasiini, kirkonkylä

- H4. Hausjärven entinen kunnantalo, kirkonkylä
- H5. Entinen kirkkoherranpappila, kirkonkylä
- H6. Pikkupappila, kirkonkylä
- H7. Hausjärven entinen kunnalliskoti, kirkonkylä
- V8. Hikiän rautatieasema, Hikiä
- 9. Hikiän kulttuurimaisema
- H10. Kalkee, Hikiä
- 11. Selänojan kylä- ja kulttuurimaisema
- 16. Vanha Hämeentie
- 24. Karhin kylä ja kulttuurimaisema (osittain alueella)

Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennusperintökohteet on kuvattu tarkemmin Rakennettu Häme (2003) –teoksessa

Paikalliset arvot

Kulttuuriympäristö (KUKUSE)

Hausjärven rakennetun kulttuuriympäristön selvitys toteutettiin osana KUKUSE 2005 –hanketta, joka on Hartolan, Hausjärven Heinolan, Orimattilan ja Sysmän kuntien alueilla toteutettu paikalliset arvot huomioiva kulttuuriympäristön selvitys.

Kohteiden tiedot perustuvat KUKUSE 2005- selvityksen kohdenumerointiin. Numerointi viittaa selostuksen liitteenä olevaan maisemaselvityksen kartan kohdenumerointiin, vihreä aluerajaus.

Inventoidut rakennukset

Kirkonkylä

- Entisen vanhainkodin alue 19. [111]
- H6. Pikku-Pappila, Puustelli 20. [08640 3054]
- K21. Aapola 21. [08640 3047]
- K22. Ali-Hinkkala 22. [08640 3061]
- K23. Yli-Hinkkala 23. [08640 3067]
- K24. Vanha-Äijälä 24. [08640 3107]
- K25. Kolkkala 25. [08640 3051]
- H2,H3. Kirkko ja lainajyvästön makasiini 26. [08640 3050]
- H5. Vanha pappila, Kolkkala 27. [08640 3106]
- K28. Kajanto 28. [08640 3049]

Hikiä

- V8. Hikiän asema 31. [08640 4112]
- Hikiän aseman seutu 32. [08640 4053]
- K33. Vanhan keskustan alue 33. [08640 4055]
- K34. Terveystalo 34. [08640 4094]
- H10. Kalkee 35. [08640 4108]

Selänoja

- K105. Alastalo 105. [08641 5025]
- K106. Alitalo, ent. Ali-Nokkala 106. [08641 5023]
- K107. Mäkelä 107. [08641 5022]
- K108. Koivurinne, ent. Timperi 108. [08641 5026]
- K109. Heiskala 109. [08641 5017]

Syvänoja

- K111. Yli-Hakuni 111. [08641 6147]
- K112. Viidenmaa 112. [08641 6175]

Kiinteät muinaisjäännökset

Muinaisjäännökset ovat vanhinta kulttuuriperintöämme. Alueella sijaitsee kolme tiedossa olevaa muinaisjäännökstä. Ne sijaitsevat kirkonkylän itäpuolella. Tiedot ja numerointi perustuvat Museoviraston kiinteiden muinaisjäännösten rekisteriin (05/2004). Numerointi viittaa selostuksen liitteenä olevaan maisemaselvityksen kartan kohdenumerointiin.

Nro	Nimi	Ajoitus	Tyyppi	Rauhoitus-luokka	I	P
M137	Pappila 2	kivikausi	asuin-paikka	2	3387981	6741940
M138	Rötöranta 2 ja 3	kivikausi	asuin-paikka	2	3387659	6741685
M140	Pappila 3	kivikausi	asuin-paikka	2	3387854	6741806

Arvokkaat maisema-alueet

Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on määritelty maakuntakaavatyön yhteydessä vuosina 2003-2004, pohjautuen vuonna 2003 julkaistuun Hämeen maakunnalliseen maisemaselvitykseen. Ne ovat laaja-alaisia, maisemakuvaltaan, asutushistorialtaan ja kulttuuripiirteiltään yhtenäisiä alueita, joilla on runsaasti valtakunnallisia ja/tai maakunnallisia maisema- ja/tai kulttuuriympäristöarvoja. Alueella sijaitsee kaksi maakunnallisesti arvokasta maisema- aluetta. Kohteiden raja-
aus on esitetty selostuksen liitteenä olevalla maisemaselvityksen kartalla, vaaleansininen raja-
aus.

Vantaanjoen kulttuurimaisemat

Selvityksen mukaan: *Vantaanjoki saa vaatimattoman alkunsa Hausjärveltä ja Riihimäeltä. Suomenlahteen laskevan vesireitin lisäksi asutushistorian kannalta merkityksellinen on aluetta pohjoisessa sivuava ensimmäinen Salpausselkä, jonka geologinen Itämeren varhaisvaiheisiin liittyvä historia selittää seudun varhaisen asutushistorian merkittävyttä. Riihimäen kaupungin eteläpuolella sijaitseva Silmäkeneva on maakunnan merkittävimpiä kivikautisten muinaisjään-
nösten tihentymiä. Kulttuurimaiseman kohokohtia ovat jo keskiajalla asut-
tu Arolammin kylä, jonka tienoilla Vantaanjoki saa jo silmin havaittavan ole-
muksen sekä Monnin peltoaukeat.*

Turkhaudan - Ryttylän kulttuurimaisema

Selvityksen mukaan: *Ensimmäisestä Salpausselästä Hikiän tienoilta kohti Janakkalaa suuntautuva harju on maakunnan parhaimpia esimerkkejä harjuun tukeutuvasta vanhasta kyläasutuksesta ja kulttuurimaisemasta. Asutus sijoit-
tuu alavammista peltomaisemista kohoavien harjujen pohjavettä lähteiksi tih-
kuville liepeille. Harjua pitkin kulkee ikaikaisilla sijoillaan yksi maamme van-
himmistä pääteistä Helsingin tienoilta Janakkalan kautta Hämeen linnalle. Vanhoista kylistä parhaiten säilynyt on Lavinto. Alueen maisemallisen solmu-
kohdan tienoilta, missä Puujoki puskee harjujonon läpi, on selvä muinaisjään-
nösten tihentymä. Maisema-alueen komeimpia näkymiä avautuu Piirivuorelta
ja Someronvuorelta.*

Perinnemaisemat

Perinnemaisemakohteiden arvoluokituksen mukaan Hämeen perinnemaisemat on jaettu kolmeen arvoluokkaan, valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin. Keskeisimmin arvotukseen vaikuttavat perinteisen maankäyttötapojen jatkuminen pitkään ja sen seurauksena muotoutunut kasvillisuus ja lajisto. Kohteen sijainti on esitetty selostuksen liitteessä olevalla maisemaselvityksen kartalla, vaaleansininen alue.

Alueella sijaitsee Hämeen liiton selvityksessä maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu Kajannon metsälaidun ja haka (kohde 119).

3.1.5 Väestö, yhdyskuntarakenne, työpaikat ja palvelut**Väestön rakenne ja kehitys**

Hausjärven asukasluku oli vuoden 2009 lopussa 8826, josta osayleiskaava-kohdealueella asuu n.1500. Asuntokunnan keskikoko on 2,4. Asukastiheys on 22,9 henkilöä/km².

Hausjärven kunnan strategiassa v. 2009 koko kunnassa tavoiteltavaksi hyväksyi väestönkasvuksi on määritelty 0,6 – 1,0 %. Hausjärven kunnan maapoliittisessa ohjelmassa v. 2008 Hikiän kasvuksi on arvioitu 20 asukasta vuodessa ja koko osayleiskaava-alueen väestönkasvuksi n. 20–30 asukasta/v. Osayleiskaavan tavoitevuosi on 2030, jolloin mennessä alueen väestön arvellaan kasvavan noin 400-600 asukasta.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Hausjärven väestömäärä on vuonna 2030 10408. Koko kunnassa väestön määrä lisääntyy siten 1756 hengellä.

Kaava-alueen 600 henkilön väestönkasvusta nykyisen väestörakenteen mukaan olisi:	
Ikäryhmä	Lukumäärä
alle 7 -vuotiaita	n. 50
7-18 -vuotiaita	n. 100
19-64 -vuotiaita	n. 360
yli 65 -vuotiaita	n. 90

Yhdyskuntarakenne ja taajamakuva

Kirkonkylän vanha asutus on sijoittunut ryhmäksi harjun loivalle itä-/etelärinteelle. Hikiän taajamaan on muodostunut asemakaavoituksella uusia laajempia asuin- ja työpaikka-alueita. Lisäksi alueelle on muodostunut haja-asutusta nauhamaisesti pääteiden sekä yksittäin sivuteiden varsille.

Taajamakuvassa on vahva kulttuurileima. Alueella on runsaasti vanhoja tilakeskuksia, yksittäisiä rakennuksia sekä julkisia rakennuksia, jotka leimaavan taajamakuva ja luovat alueelle sille ominaiset piirteet. Ympäröivät peltoalueet ovat olennainen osa taajamakuva ja kulttuurimiljöötä.

Hikiän taajamakuvassa näkyvät myös uudemmat asemakaavoitetut asuinalueet. Ne ovat ilmeeltään varsin yhtenäisiä sekä maastoon että maisemaan sovitettuja.

Kuva: Uudet pientaloalueet ovat ilmeeltään yhtenäisiä.

Palvelut

Kirkonkylässä sijaitsee seurakunnan ja kunnan palveluita, kuten koulut, sekä joitakin kaupallisia palveluita. Hikiässä kunnallisista palveluista sijaitsevat koulu ja esikoulu, neuvola, hammashoitola, päiväkoteja, liikuntapalveluita sekä lisäksi nuoriso- ja kokoontumistiloja. Muita palveluja ovat paloasema, asiamiesposti, kirjasto sekä yksityiset kaupalliset palvelut. Alueen koillisosassa oleva yritys tarjoaa erilaisia virkistys-, majoitus- ja kokouspalveluja.

Oitissa sekä Riihimäellä ovat lähimmät palvelukeskittymät alueen ulkopuolella, joihin etäisyydet ovat noin 10 km Oittiin ja 18km Riihimäelle. Kunnan hallinnollinen keskus on Oitissa.

Ulkoilu ja virkistys

Alueella on useita laajoja, yhtenäisenä säilyneitä metsäalueita. Metsät sekä kauniit kulttuurimaisemat tarjoavat monipuolisia omaehtoisen ulkoilun mahdollisuuksia.

Oitin taajamasta on järjestetty latuyhteys sekä Hausjärven kirkonkylälle, että Hikiän taajamaan. Hikiästä kirkonkylän kautta Oittiin kulkee myös pyörätieyhteys pääteiden rinnalla. Hikiässä on uuden koulun yhteydessä urheilukenttä liikuntavälineineen sekä pururata. Alueella on useita ampumaratoja virkistyskäyttöön.

Työpaikat ja elinkeinotoiminta

Hausjärvellä suurimpia työnantajia ovat Hausjärven kunta sekä yritykset, yhteisöt ja yhdistykset. Osayleiskaavoitettavalla alueella merkittäviä työnantajia ovat mm. Hausjärven seurakunta, Sako Oy, Muurausliike Sami Vanne, Levypala Luukko sekä Leipurin Oy.

Yhdyskuntatekniikka

Vedenottamot sekä vesi- ja viemäriinjat

Vesihuoltolaitoksen vedenhankinta perustuu omaan vedenottamoon. Hikiän taajaman vesi saadaan Hikiän pohjavedenottamolta. Alueella sijaitsee myös Hikiän tekopohjavesilaitos, joka ottaa raakavetensä Päijännetunnelista. Vesi toimitetaan Oitin taajaman käyttöön.

Vesi- ja viemärisiirtolinjat kulkevat Karhintietä Riihimäen suuntaan, Hikiäntietä etelään pumppaamolle asti. Päälinja kulkee pohjoiseen kirkonkylän itäpuolitse Kappalaisentietä ja Laskolantietä kantatielle ja edelleen Oittiin. Verkosto kattaa Hikiän asemakaavoitetut alueet, jotka ovat Hausjärven vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita.

Kunnan vesihuoltolaitoksen lisäksi alueella toimii vesiyhtymiä. Kaava-alueelle sijoittuu kokonaisuudessaan kunnanvaltuuston 22.6.2010 § 56 vahvistama Pässinmäen vesiosuuskunnan toiminta-alue. Kaava-alueen lounaisosaan ulottuu kunnanvaltuuston 25.9.2007 § 93 ja 26.8.2009 § 72 vahvistama Erkylän vesiosuuskunnan toiminta-alue. Lisäksi kirkonkylän alueella ovat yksityiset Kirkonkylän sekä Lukkarin vesiosuuskunnat, joiden vesi saadaan Kirkonmäen vedenottamosta, vanhan vanhainkodin ja kirkonkylän koulun vedenottamosta.

Hikiän asemakaavoitetun taajama-alueen jätevedet johdetaan Riihimäen vesihuoltolaitoksen jätevedenpuhdistamolle. Alueelle on tekeillä vesihuollon kehittämissuunnitelma, jossa kirkonkylän alue on luokiteltu ensimmäisen kiireellisyysluokan kehittämisalueisiin.

(katso Vesihuollon kehittämissuunnitelma -kartta (luonnos), liite numero 5)

Voimajohtot

Alueella sijaitsee Hikiän sähköasema, josta lähtevät Fingridin omistuksessa olevat nykyiset johtot:

- 2x110kV voimajohto Hikiä-Nurmijärvi
- 110kV voimajohto Nurmijärvi-Vanaja
- 2x110kV voimajohto Hikiä-Forssa
- 110kV voimajohtot Hikiä-Vanaja A ja Hikiä-Vanaja B
- 110 kv käytössä olevat 220kV rakenteiset voimajohtot Hikiä-Jämsä ja Hikiä-Jämsä
- 2x110kV voimajohto Hikiä-Nikkilä
- 2x400kV voimajohto Kangasala-Hyvinkää

Fingridin lausunnon (14.12.2009) mukaan alueelle tulevia tai suunniteltuja voimajohto- ja energiahuollon hankkeita ovat:

- 400kV voimajohtohanke Hyvinkää-Hikiä, YVA-menettely 2008
- 400+110kV voimajohtohanke Hikiä-Forssa, YVA-menettely 2009
- 400kV voimajohtohanke Hikiä-Jämsä yhteystarve pitkällä aikavälillä
- 400kV voimajohtohanke Loviisa-Hikiä, YVA-menettely 2009
- Hikiän sähköaseman 400kV kytkinlaitoksen laajentaminen ja 110kV kytkinlaitoksen uusiminen
- Ekokem-Hikiä 110kV voimajohtohanke

Lisäksi alueella sijaitsevat Fortum Sähkönsiirto Oy:n 110 kV voimajohto Hikiä-Niinistö ja Mäntsälän Sähkö Oy:n 110kV voimajohto Hikiä-Askola.

Johtokäytävät ja rakennusrajoitusalueet

Voimajohtojen lähialueen maankäyttöä rajoittavat johtoalue ja rakennusrajoitusalue. Johtoalue sisältää johtoaukean ja sen molemmipuoliset reunavyöhykkeet. Rakennusrajoitusalue on lunastusluvassa määriteltujen rakennusrajojen välinen alue, johon ei saa rakentaa rajoituksia. Uusissa voimajohtojen johto-

alue ja rakennusrajoitusalue ovat pääsääntöisesti yhtä leveät, mutta vanhoissa rakennusrajoitusalue saattaa olla kapeampi. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohtojen rakennusrajoitusta kattamaan koko johtoalue.

Etelään suuntautuvan johtokäytävän leveys säilyy ennallaan ja on Hikiä-Hyvinkää -voimajohtohanke mukaan lukien 92 metriä. Rakennusrajoitus pyritään päivittämään siten, että se kattaa koko johtoalueen.

Länteen suuntautuvaa johtokäytävää on tarkoitus laajentaa uusien Fingridin ja Ekokemin voimajohtohankkeiden myötä. Hankkeiden tarkemmat tutkimukset ja ympäristövaikutusten arviointi ovat meneillään. Johtokäytävä laajenisi 83 metriin. Johtokäytävä laajenisi siten 19 metriä johdon eteläpuolella. Rakennuskieltoalue leviää pohjoispuolelta noin 10 metriä ja eteläpuolella 29 metriä nykyisestä. Tekninen toteutus voi tarkentua voimajohtojen yleissuunnittelun yhteydessä. Johdon sisääntulon johtojärjestelyt Hikiän sähköasemalle eivät ole selvillä tarkemmin, esitetty linjaus on alustava.

Luoteeseen suuntautuville voimajohdoille on varattu 65 metrin johtoalue. Rakennusrajoitusalue kattaa koko johtoalueen.

Pohjoisen suuntaan on todettu tarve uudelle Hikiä-Jämsä väliselle voimalinjal-
le. Nykyinen voimajohtoalue on 85 metriä leveä. Alustavan selvityksen mu-
kaan uuden hankkeen myötä johtoaluetta ei ole tarvetta leventää. Rakennus-
rajoitus päivitetään kuitenkin kattamaan koko 85 metriä leveä johtoalue mah-
dollisuuksien mukaan. Suunnitelma voi tarkentua voimajohdon jatkosuunnitte-
lussa.

Itään suuntautuvan johtokäytävän leveys on 99 metriä. Uuden Loviisa-Hikiä voimajohtohankkeen myötä johtoaluetta ei tarvitse leventää. Rakennuskieltoa merkitsevä rakennusraja päivitetään vastaamaan johtoalueen leveyttä.

Kaatopaikka

Kupparilamminmäistä länteen on toiminut Kirkonkylän vanha kaatopaikka 1950-1970-luvuilla. Lisäksi kaava-alueen koillisosassa on toiminut Laskolan kaatopaikka. Laskolan kaatopaikka-alueen maisemointitöiden on tarkoitus valmistua vuoden 2013 loppuun mennessä. Nykyisin jätteet kuljetetaan pääosin Ekokemin jätevoimalaitokselle, lisäksi Riihimäen ja Hyvinkään kaatopaikoille.

3.1.6

Liikenne

Liikenneverkko

Alue rajautuu pohjoisessa kantatiehen 54 (Hollola-Tammela). Hausjärventie/Hikiäntie (st 290) kulkee alueen halki pohjoisesta etelään. Oitin suuntaan kantatielle johtaa Kappalaisentie (mt 2892), Riihimäen suuntaan Karhintie (mt 2879) sekä kaakkoon Kuruntie (mt 2894). Lisäksi itään johtaa Kalliontie (mt 13810) sekä Selänojentie (mt 13822).

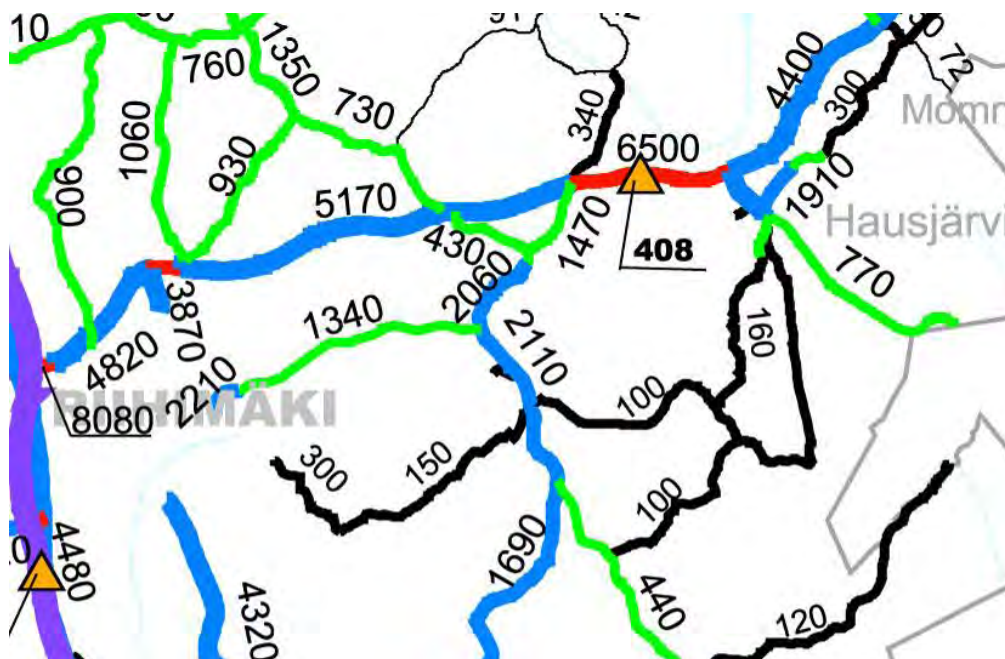
Kevyen liikenteen väylä kulkee Kappalaisentien vartta Laskolantielle asti. Kevyen liikenteen väylä jatkuu Hikiäntietä lakkautetulle Hikiän koululle asti sekä Karhintietä Karhinkulman risteykseen asti.

Hikiän taajaman halki kulkee myös päärata Riihimäki-Lahti. Hikiältä liikennöi tunnin välein taajamajuna Lahteen ja Riihimäelle.

Hikiäntietä kulkee 20 joukkoliikenteen linja-autovuoroa vuorokaudessa ja kantatiellä 54 10-35. Kantatie 54:ää kulkee linja-autoliikenteen pikavuoro, tavalliset vuorot kulkevat välillä Oitti-Riihimäki sekä Oitti-Hyvinkää ja kunnan palvelulinja välillä Oitti-Ryhtylä. Hikiällä on rautatieasema Riihimäki-Lahti pääradan varressa.

Tiehallinnon vuoden 2007 liikennemääräkartan mukaan kantatiellä 54 kulkee kaava-alueen kohdalla noin 5170 ajoneuvoa vuorokaudessa, Hikiäntiellä noin 2110 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kuva: Liikennemäärät (ajoneuvoa vuorokaudessa) vuonna 2007.

Vuonna 2030 kantatiellä 54 kaava-alueen pohjoispuolella ennustetaan kulkevan noin 9 900 ajoneuvoa vuorokaudessa.

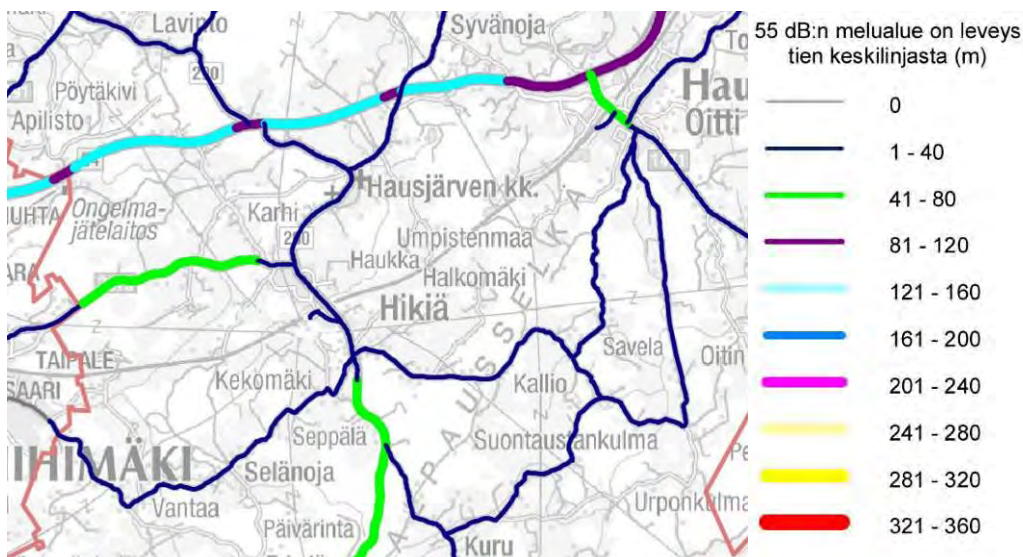
Raideliikenteen osalta raideliikenteen vuoden 2030 ennusteliikennemäärät VR Cargo Oy:n mukaan ilmenevät alla olevasta taulukosta. Liikennetiedot ovat lomakausien ulkopuoliselta arkikeskiyöltä. Vuoden 2030 ennusteliikennemäärää arvioitaessa oletettiin junien kokonaispituuksien keskiarvon kasvavan 20 % verrattuna nykytilanteeseen.

Junatyyppi	Päiväaika, klo 7-22		
	Lukumäärä	Keskipituus, m	Nopeus, km/h
Sm4	30	66	140
TaJu (Fin)	7	641	60-80
Junatyyppi	Yöaika, klo 22-7		
	Lukumäärä	Keskipituus, m	Nopeus, km/h
Sm4	7	66	140
TaJu (Fin)	11	585	70-80

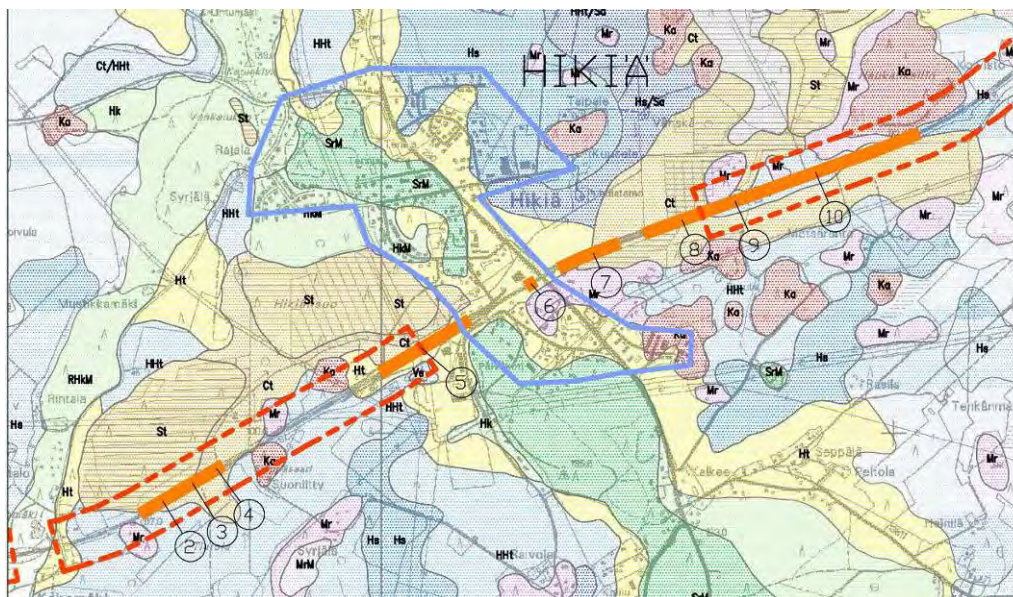
3.1.7 Ympäristöhäiriöt

Alueella häiriötä aiheuttavat autoliikenne sekä pääradan raideliikenne. Tiehallinto on laatinut alueelle teoreettiset melualueet -kartan. Laadittu malli on viitteellinen.

Rataliikenteen aiheuttaman melun ja värinän osalta on Uudenmaan liitto laatinut esiselvityksen vuonna 2007. Selvityksessä on todettu, että Hikiän taajaman molemmin puolin on mahdollinen värinäriskialue. Alueelle ei ole laadittu tarkempia meluselvityksiä.

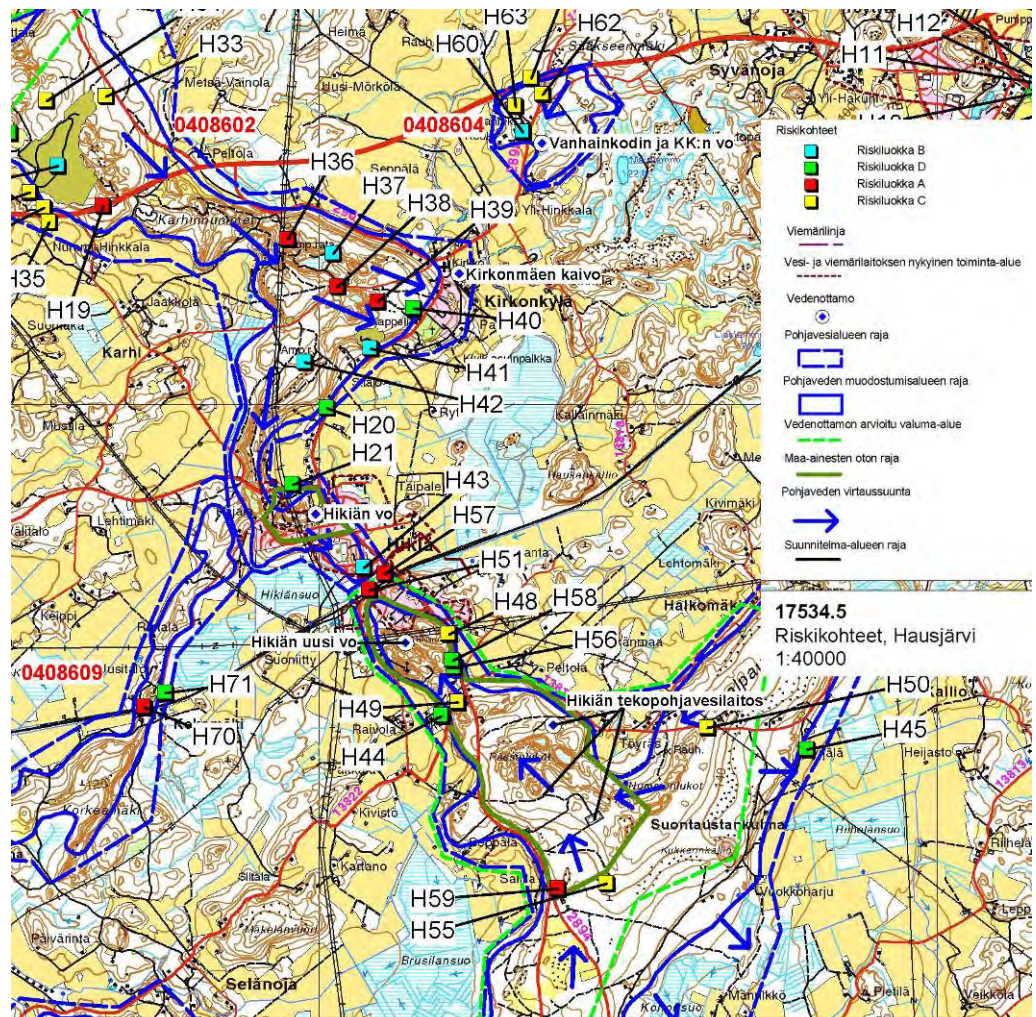
Kuva: Tiehallinnon Maanteiden teoreettiset melualueet 2008. Melumalli perustuu keskimääräiseen vuorokausiliikenteeseen, raskaan liikenteen osuuteen sekä nopeusrajoitustietoihin.

Kuva: Ote Raideliikenteen aiheuttaman melun ja tärinän esiselvityksestä. Oranssilla katkoviivalla todetut mahdolliset tärinäriskialueet.

Alueella pohjaveden pilaantumisriskiä aiheuttavat mm. haja-asutusalueen jätevedet, kunnan vanha viemäriverkosto, lämmitysöljysäiliöt, tieverkosto ja tienpi-

to, ampumaradat, maa-ainestenotto- tai läjitysalueet sekä pienteollisuusalueet. Riskikohteita on tutkittu tarkemmin Riihimäen seudun pohjaveden suojelusuunnitelmassa.

Kuva: Ote Riihimäen seudun pohjaveden suojelusuunnitelmasta.

Osayleiskaava-alueen koillisosassa sijaitsee toiminto, jota koskevat Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen räjähdysainetarvikkeista 25.2.1980/130 17§ mukaiset vähimmäisetäisyydet:

- sairaala, vanhainkoti, lastentarha, koulu, vankeinhoitolaitos tai muu vastaava laitos ja asutustaajama, 300m
- yksittäinen asuttu rakennus, tehdas, kokoontumispaikka tai -huoneisto, jossa oleskelee tavallisesti ihmisiä, julkinen rakennus ja yli 1 000 m³ palavan nesteen varasto, 200m
- tilapäiseen asumiseen käytettävä rakennus, yleinen liikenneväylä kuten rautatie, maantie tai laivaväylä, yleinen satama-alue, lentokentän kiitorata ja yli 100 m³ palavan nesteen varasto, 200m

Maisemahäiriötä sekä maankäytöllisiä rajoitteita alueella aiheuttavat useat voimalinjat, jotka johtavat muuntamoasemalta itään, etelään, lounaaseen, länteen, luoteeseen ja pohjoiseen. Muuntamoasema sijaitsee Riihimäki – Lahti rautatien ja Hikiän taajaman eteläpuolella. Salpausselän ja harjujen alueella on lisäksi useita vanhoja hiekan/soranottoaikoja.

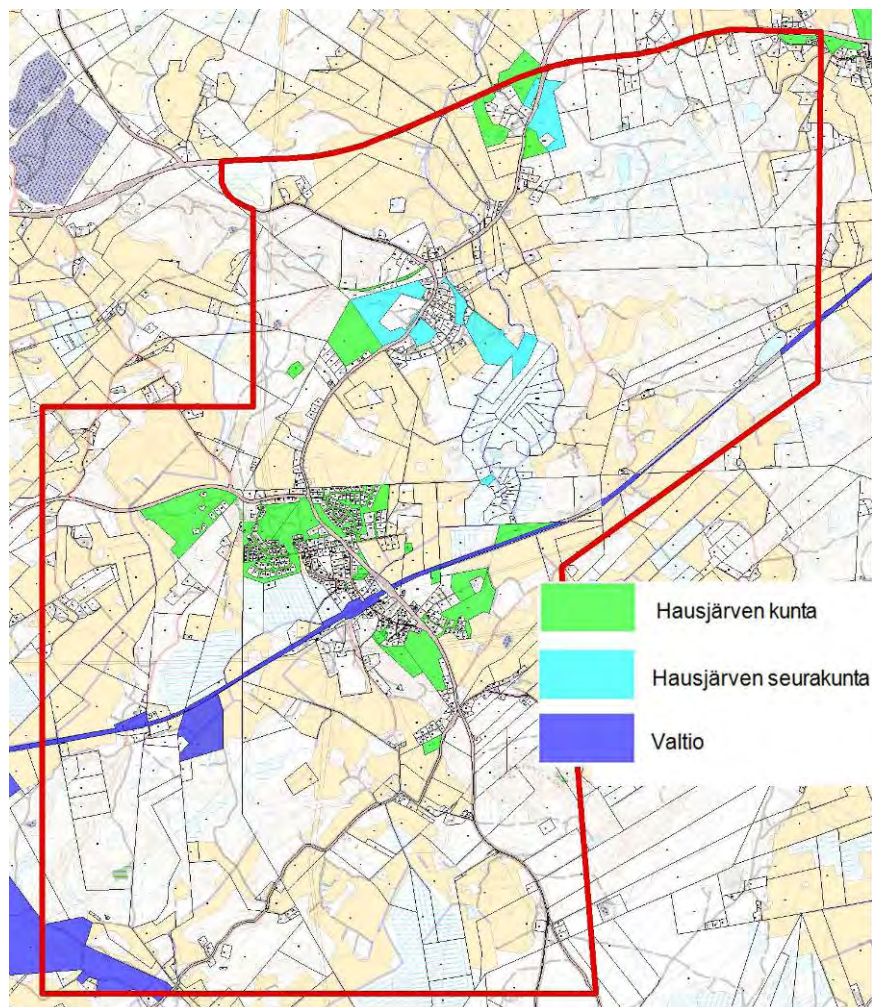

Kuvat: Vasemmalla Hikiän muuntamoasema. Oikealla vanha hiekanottoalue Kupparinlamminmäen etelärinteellä.

Alueella sijaitsevat käytöstä poistuneet kirkonkylän ja Laskolan kaatopaikat. Ahjolan ja Kupparinlammin alueella sijaitsee ampumaratoja, joilla on ympäristölupa.

3.1.8 Maanomistus

Hausjärven kunta omistaa vähäisiä osa-alueita Hikiän taajaman länsi- ja kaakkoisosasta sekä kirkonkylästä Kappalaisentien varrelta. Hausjärven seurakunta omistaa kiinteistöjä kirkonkylän alueella. Muuten osayleiskaava-alue on pääosin yksityisessä omistuksessa.

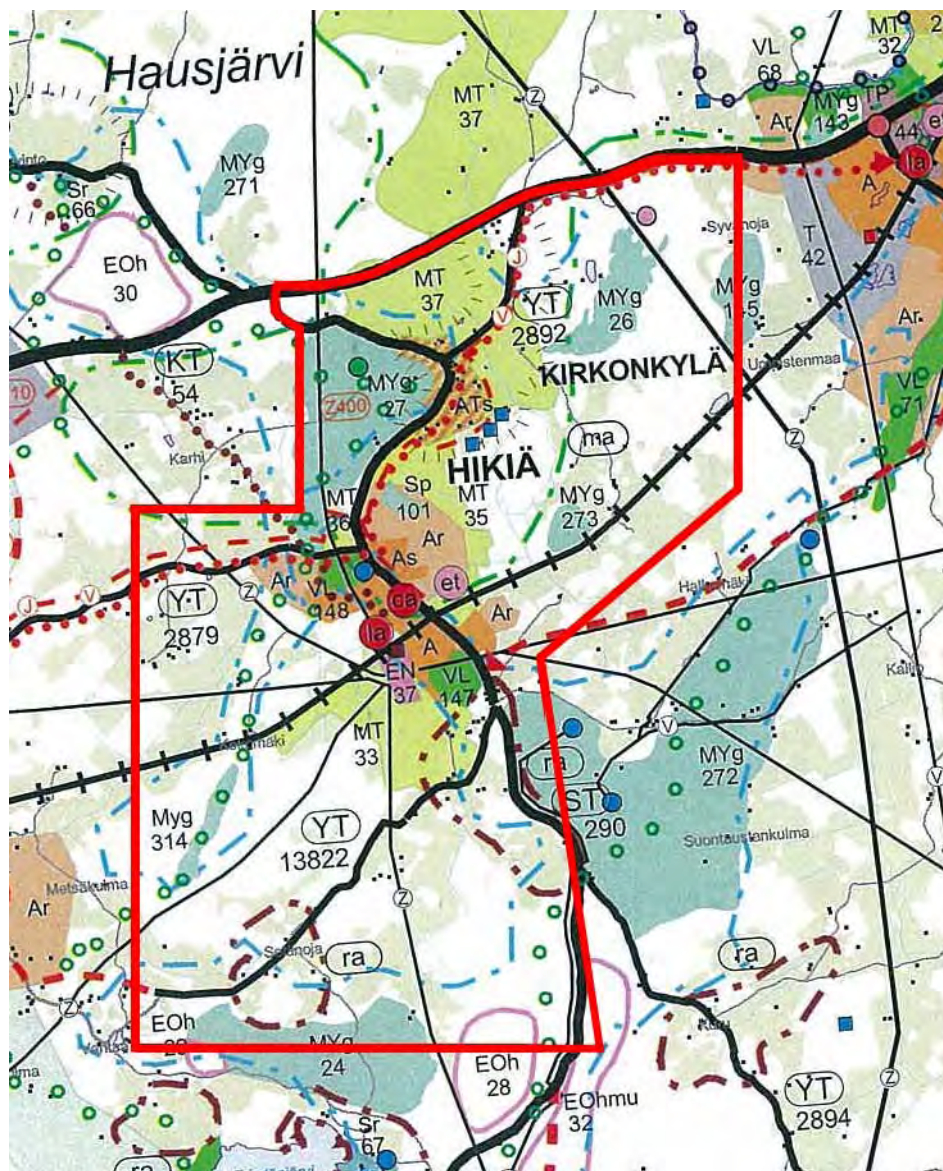
Kuva: maanomistus

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Maakuntakaava

Hämeen maakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 29.11.2004 ja se sai lainvoiman Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 28.12.2007. Maakuntakaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueiden käytöstä maakunnassa. Suunnittelualueen poikki on merkitty itälänsisuuntainen varaus rautatieliikenteen päärataa varten. Hikiän taajaman eteläpuolella sijaitseva muuntamokeskus on osoitettu energiahuollon alueeksi (EN). Muuntamokeskukselta on osoitettu voimalinjavaraukset pohjoiseen, itään, etelään, länteen sekä luoteeseen. Niistä pohjoiseen johtava voimalinja on osoitettu merkittävästi kehitettäväksi voimajohtolinjaksi, 400 kV (Z400). Suunnittelualueen koillisosan halki on osoitettu myös varaus voimajohtolinjausta varten.

Kuva: Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta, vahvistettu 28.09.2006. Osayleiskaava-alue on rajattu punaisella.

Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Riihimäentiehen (Kantatie nro 54), joka on osoitettu kaavassa kantatieksi. Osayleiskaava-alueen halki johtava Hikiäntie (tienro 290) on merkitty seututieksi. Tien lähiympäristö on osoitettu kaavassa maatalousalueiksi ja yhtenäiset peltoalueet merkittäviksi. Karhintie (tienro 2879), Selänojentie (tienro 13 822) ja Kappalaisentie (tienro 2892) on merkitty kaavassa merkittäviksi yhdysteiksi. Suunnittelualueelle on osoitettu kehitettäväksi kevyen liikenteen yhteydeksi seuraava reitti: Oitti – Riihimäentie – Kappalaisentie – kirkonkylä – Hikiäntie – Karhintie. Samaa linjausta pitkin on merkitty myös nykyinen päävesijohto- ja viemäriinja Karhitieltä Riihimäentielle saakka. Suunnittelualueen länsiosaan on merkitty pohjoiseteläsuuntainen ulkoilureittivaraus.

Osayleiskaava-alueen etelä- ja kaakkoisosa sekä Hikiän taajaman alue, ja osittain myös suunnittelualueen länsiosa sijaitsee tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Hikiäntie (tie nro 290) tuntuun, kaava-alueen itärajalle, on osoitettu vedenotto- tai alue pohjaveden imeytystä varten.

Hikiän taajama on maakuntakaavassa osoitettu alakeskukseksi (ca). Taajaman ympäriltä on osoitettu asuntovaltaisia taajamatoimintojen alueita (A) sekä asuntotoimintojen alue, jolla arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön peruspiirteet tulee säilyttää (As). Myös uudet rakennettavat tai yhdyskuntarakennetta tiivistävät alueet (Ar) on osoitettu kaavassa. Hikiään on merkitty myös kaksi varausta lähivirkistysalueille (VL). Eteläisemmältä lähivirkistysalueelta on osoitettu yhteystarve Oitin taajaman lähivirkistysalueille. Hikiään on merkitty myös taajamajuna-asema (la). Taajaman itäosaan on osoitettu merkintä jätevedenpuhdistamolle (et).

Kirkonkylä on osoitettu kokonaisuudessaan kyläalueeksi, jolla arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön peruspiirteet tulee säilyttää. Kirkonkylä sekä Kappalaisentien (tienro 2 892) ympäristö on osoitettu kaavassa maaseudun kehittämisen kohdealueeksi sekä maisema-alueeksi, joka on kulttuurimaiseman, rakennetun kulttuuriympäristön tai kulttuurihistorian kannalta tärkeä. Kirkonkylän itäpuolella sijaitsee kolme kiinteää muinaisjäännöstä ja ne on merkitty maakuntakaavaan. Kirkonkylän länsipuolelle on merkitty maa- ja metsätaloustaluttainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MYg). Alueella sijaitsee geologinen muodostuma tai maa-aineslain tarkoittama kaunis maisema. MYg-alueen pohjoisosassa sijaitsee luonnonsuojelukohde, luontotyyppi. Myös Kirkonkylän itä- ja kaakkoispuolella sijaitse kaksi MYg- aluetta.

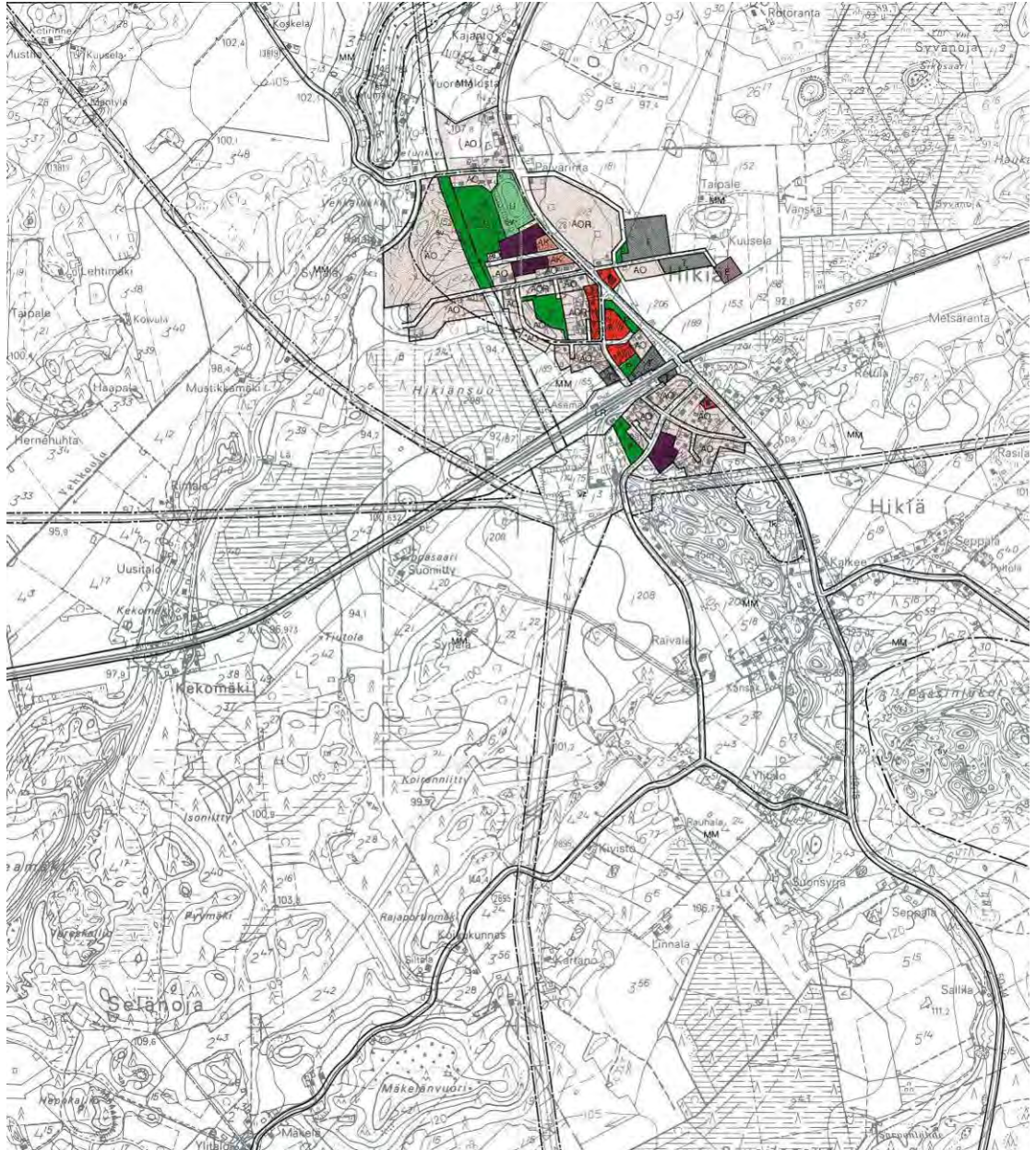
Suunnittelualueen eteläosassa sijaitseva Selänojan kylä sekä Selänojentien ja Hikiäntien risteys lähialueineen on merkitty maakuntakaavassa arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Alueella kulkee vanha Hämeentie.

Yleiskaava

Suunnittelualueella sijaitsevaan Hikiän taajamaan on laadittu oikeusvaikutuksen Hikiän osayleiskaava, joka on hyväksytty 25.09.1979 kunnanvaltuustossa. Kaava on sisällöltään osittain vanhentunut. Hikiän taajamasta on osoitettu liike- ja asuinrakennusten, julkisten palvelujen ja teollisuustoimintojen alueet. Asuinrakentamista varten on merkitty kerrostalovaltaisen, omakotivaltaisen, rivitalovaltaisen ja pientalovaltaisen asuintoiminnan alueet. Kaavassa on osoitettu myös urheilu- ja vapaa-ajan toimintojen alueet sekä puistomaisen vapaa-ajan alueet. Lisäksi siihen on merkitty maa- ja metsätaloustoimintojen alueet,

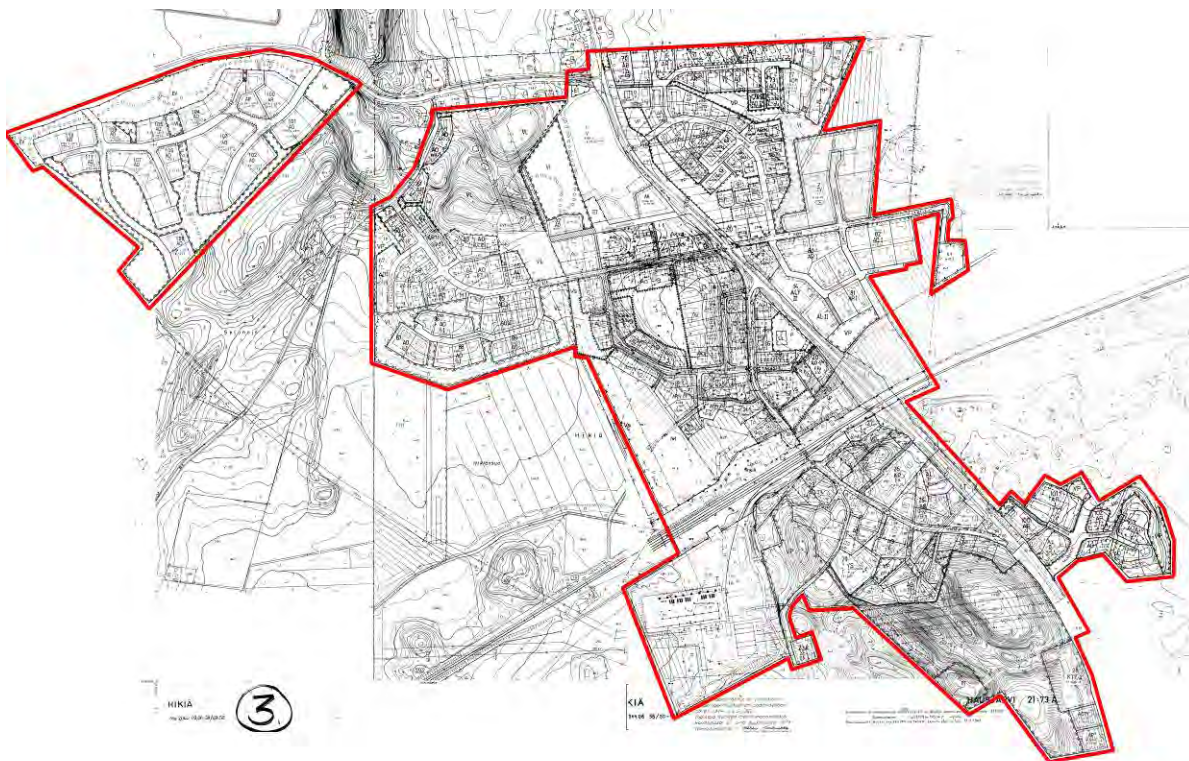
katu- ja tiealueet, rautatiealueet, erityisalueet, kaivuutoiminta-alueet, luonnon-suojelualueet, kulttuurinsuojelualueet, vedenottamon suoja-alueet, vaara-alueet ja voimansiirtoalueet. Kaavalla on osoitettu myös vaihtoehtoiset maankäyttömahdollisuudet ja reservialueet.

Kuva: Hikiän oikeusvaikutukseton osayleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 25.09.1979. Kaava on sisällöltään osittain vanhentunut.

Asemakaavat

Suunnittelualueella sijaitsevassa Hikiän taajamassa on voimassa oleva asemakaava. Kaava ulottuu myös Karhin kylän Karhintien varren osa-alueelle. Alueella on vireillä asemakaavamuutoksia, joiden tarkoitus on pääosin vanhojen asemakaavojen ajantasalle saattaminen.

Kuva: Asemakaavoitetut alueet Hikiässä.

Rakennusjärjestys

Hausjärven kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 28.9.2010 § 65 ja se on tullut voimaan 1.12.2010.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa.

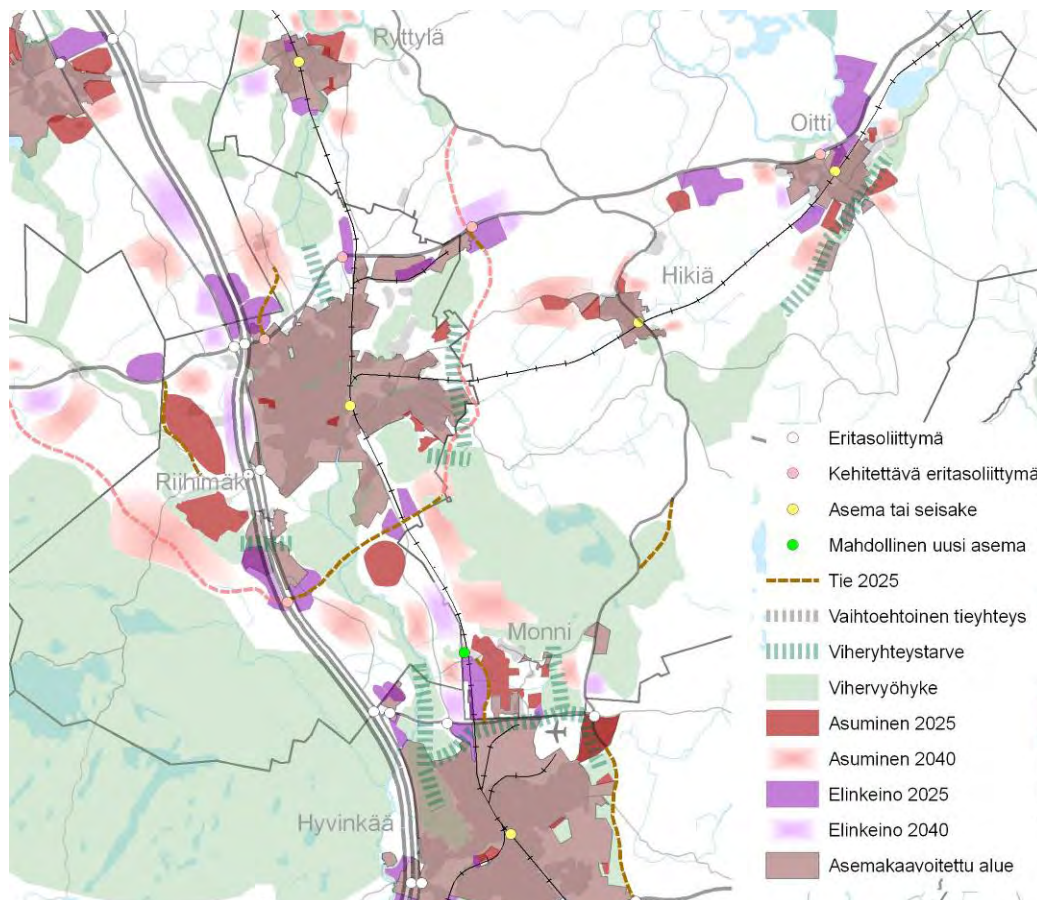
Kaavoitusta varten laaditut selvitykset

Osayleiskaavoitusta varten on laadittu seuraavat selvitykset:

- Hikiän ja kirkonkylän alueiden osayleiskaava-alueen maisemaselvitys, Eriksson Arkkitehdit Oy, 2009
- Hausjärven Hikiän ja kirkonkylän osayleiskaavan luontoarvojen tausta- ja perusselvitys, Faunatica Oy, 2009.
- Hausjärven Hikiän ja kirkonkylän osayleiskaava-alueen liito-orava selvitys, Jussi Mäkinen, 2010

Aluetta koskevat muut selvitykset on lueteltu kohdissa 1.6 ja 1.7.

Maankäytön kehityskuva

Kuva: Ote 14.12.2009 päivätystä Hyvinkään-Riihimäen seudun maankäytön kehityskuvasta vuosille 2025-2040.

Hyvinkään-Riihimäen seudun maankäytön kehityskuvassa vuosille 2025-2040 Hikiän taajamasta on osoitettu alueita asumista varten. Suunnittelualueen eteläosaan on osoitettu vihervyöhyke ja kantatien 54 varrelle on merkitty alue elinkeinotoimintaa varten, jonka eteläpuolelle on osoitettu asumista. Maankäytön kehityskuva on hyväksytty Maakuntahallituksessa 14.12.2009.

Liikennesuunnitelmat

KEHYLI-hanke

Vuonna 2001 on laadittu Keski-Uudenmaan ja Hyvinkään-Riihimäen seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (KEHYLI). Selvityksessä on todettu, että nykytilanteessa Hikiä-Hyvinkää -yhteyttä kuormittaa voimakas soraliikenne ja kevyen liikenteen yhteyksissä on puutteita. Kunta on panostanut kaava-alueella kevyen liikenteen yhteyksien toteuttamiseen kirkonkylän ja Hikiän välillä sekä koko kunnan kattavaan liikenneturvallisuusyhteistyöhön Tiehallinnon kanssa.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on ensimmäisen kiireellisyysluokan hankkeiksi asetettu kaava-alueella Karhintielle (mt 2879) kevyenliikenteen pääverkon täydentäminen Riihimäen suuntaan ja Hausjärventien/Hikiäntien (st 290) osalta taajamien liikenneverkon jäsennöinti ja seutuverkon laatutason parantaminen liikenneturvallisuuden ja laajenevan maankäytön osalta.

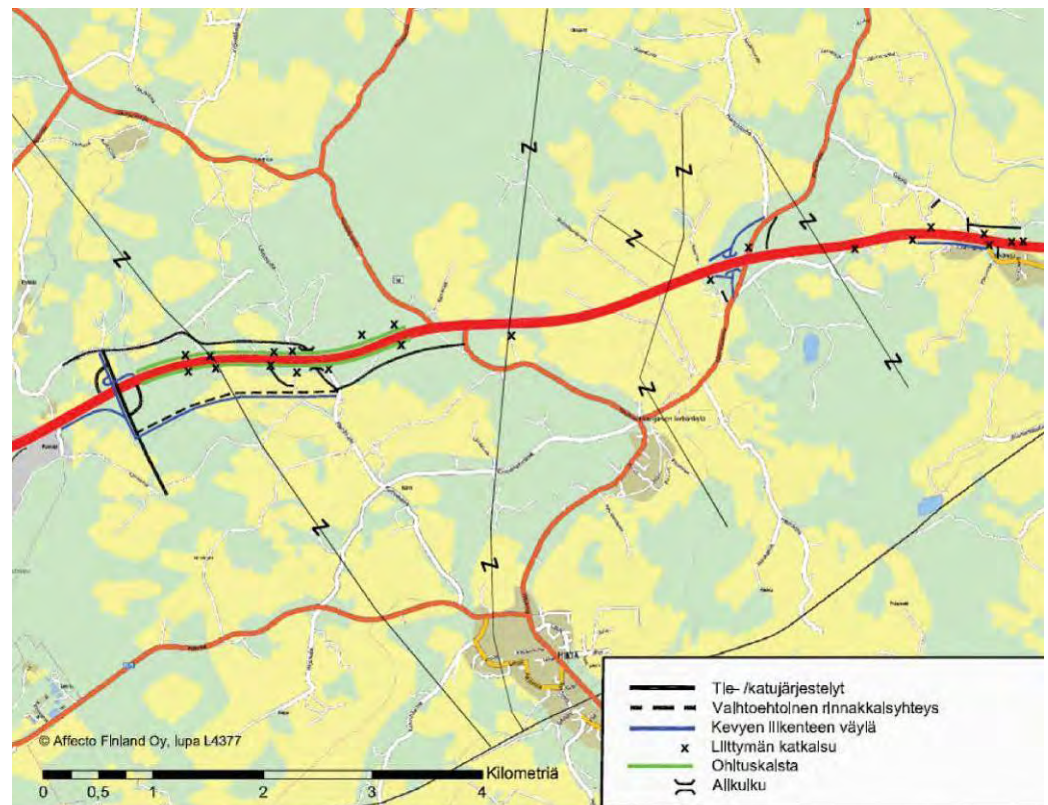
Keskeisiksi tavoitteiksi on lisäksi määritelty pääradan ja sen liikennöinnin sekä asemanseutujen kehittäminen.

Liikenneturvallisuuksuunnitelma

Hyvinkään-Riihimäen liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu 2003. Suunnitelmassa on esitetty teknisinä toimenpiteinä kaava-alueelle kantatien 54 kevyen liikenteen ylitysten turvaamista sekä keskisaarekkeita Karhintielle.

Kantatien 54 parantaminen

Vuonna 2009 kantatielle 54 välille Ekokemin liittymä-Mommilan liittymä on laadittu aluevaraussuunnitelma, jossa on määriteltä liikenteelliset ratkaisut ja tila-
varaustarpeet pitkällä aikavälillä.

Kuva: Ote Kt54 aluevaraussuunnitelmasta. Kaava-alueelle on osoitettu uusi kevyen liikenteen alikulku Kappalaisentien ja kantatien 54 liittymään.

Tavoitetilanteessa kantatietä parannetaan kaava-alueen tuntumassa seuraavilla toimenpiteillä:

- Hausjärventien (st 290) liittymän länsipuolelle toteutetaan ohituskaistapari
- Hausjärventien (st 290) porrastettujen liittymien parantaminen
- Kappalaisentien (mt 2892) liittymä porrastetaan ja rakennetaan kevyen liikenteen alikulku
- Oikotien liittymä porrastetaan ja Oitin liittymään toteutetaan eritasoliittymä

Kantatien 54 suuntaista kevyen liikenteen verkkoa kehitetään ensisijaisesti rinnakkaistiejärjestelyin. Joukkoliikenteen järjestelyt säilyvät nykyisellä tasolla ja parannettavien kohteiden osalta pysäkeille etsitään korvaava sijainti.

4 OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Osayleiskaavan suunnittelun tarve

Alueen suunnittelu on käynnistetty Hausjärven kunnan toimesta. Osayleiskaavalla on tavoitteena Hikiän taajaman kasvualueiden määrittely sekä asumisen että työpaikkojen osalta. Tavoitteena on kaavoituksen ajantasaistaminen ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan saaminen alueen maankäyttöä ohjaamaan.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kunnanhallitus päätti 6.5.2008 § 199 osayleiskaavan laatimisesta. Kaavan laatijaksi valittiin Eriksson Arkkitehdit Oy.

Osayleiskaavan vireilletulosta ilmoitettiin 13.11.2008 Etelä-Hämeen lehdessä, kunnan ilmoitustaululla ja Internetissä kunnan kotisivuilla.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavoitustyö on järjestetty siten, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään, on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta kaavan laadinnan eri vaiheissa.

Ympäristölautakunta käsitteli Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa 7.10.2009 § 114 ja se asetettiin nähtäville 17.11.2009 alkaen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävissä kunnanvirastolla sekä kunnan kotisivuilla koko kaavoitusprosessin ajan.

Luettelo osallisista sekä osallisten mahdollisuudet osallistua kaavan laadintaan sekä alustava aikataulu on kuvattu kaavan Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Ensimmäinen yleisötilaisuus järjestettiin 19.11.2009. Tilaisuudessa käytiin läpi kaavoitusprosessia, aikataulua ja tavoitteita, osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä alueelle laadittuja selvityksiä.

4.3.2 Viranomaisyhteistyö

Kaavoituksen aikana järjestetään viranomaisneuvottelut ja pyydetään lausunnot OAS:in mukaisesti. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 21.10.2009.

4.4 Osayleiskaavan tavoitteet

4.4.1 Kunnan asettamat tavoitteet

Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on tutkia Hikiän ja Kirkonkylän alueiden kasvumahdollisuuksia ja ajantasaistaa olemassa oleva osayleiskaava. Kaavalla ratkaistaan asuin-, yritys- ja teollisuusalueiden sijoittuminen Hikiän ja kirkonkylän taajamissa sekä Riihimäki - Lahti rautatien sekä kantatien 54 varrella. Suunnittelutyössä huomioidaan luonto- ja maisema-arvot sekä virkistystarpeet. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena.

Hausjärven kunnan strategiassa v. 2009 koko kunnassa tavoiteltavaksi hyväksi väestönkasvuksi on määritelty 0,6 - 1,0 %. Hausjärven kunnan maapo liittisessa ohjelmassa v. 2008 Hikiän kasvuksi on arvioitu 20 asukasta vuodesa.

4.4.2 Maakuntakaavan asettamat tavoitteet

Maakuntakaava on ohjeena yleiskaavan laatimiselle.

Hikiän taajama on osoitettu maakuntakaavassa alakeskukseksi ja sille on osoitettu laajenemissuunniksi taajaman itä-, pohjois- ja länsipuoli.

Tarkemmin maakuntakaavassa alueelle osoitetut varaukset on kuvattu kohdassa 3.2.1.

4.4.3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston tarkistamat ja 1.3.2009 voimaan tulleet *Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet* ohjaavat kaikkea maankäytön suunnittelua. Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet asettavat Hikiän ja Kirkonkylän osayleiskaavoi tukselle seuraavia tavoitteita:

Toimiva aluerakenne

- Uuden rakentamisen keskittäminen olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta tukevasti ja kehittäen olemassa olevia palveluita.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

- Alueen kasvuennusteisiin vastaavien työpaikka- ja asuinalueiden osoittaminen.
- Uusien työpaikka-alueiden sijoittaminen hyvien liikenneyhteyksien varrelle ja palveluiden sijoittaminen siten, että saavutettavuus on hyvä. Alueen elinkeinoelämän tukeminen riittävin kaavavarauksin.
- Uusien asuinalueiden sijoittaminen olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta täydentävästi siten, että palveluiden saavutettavuus on hyvä. Melulle herkkien alueiden sijoittamisessa tulee huomioida riittävä etäisyys pääteihin sekä päärataan.
- Riittävien ja turvallisten varausten osoittaminen kevyen liikenteen tarpeisiin. Uusien asuinalueiden sijoittaminen lähelle olemassa olevaa kunnallistekniikkaa.
- Vanhojen kaatopaikkojen huomioiminen kaavassa.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

- Alueella sijaitsevien arvokkaiden kulttuurimaisemien, ja kulttuuriarvojen sekä rakennuskulttuurin säilyttäminen.
- Luontoselvitysten mukaisten arvokkaiden kohteiden ja herkkien luonnonalueiden (harjut, kalliot) säilyminen. Yhtenäisten luonnonalueiden säilyttäminen ekologisesti ja virkistyskäytön kannalta.
- Pohjavesien suojelu ja pohjavesialueiden huomioiminen.

Toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto

- Alueelle laadittujen liikennesuunnitelmien huomioiminen kaavoituksessa ja turvallisten kevyen liikenteen väylien osoittaminen. Uusien alueiden sijoittaminen olemassa olevien teiden varsille.

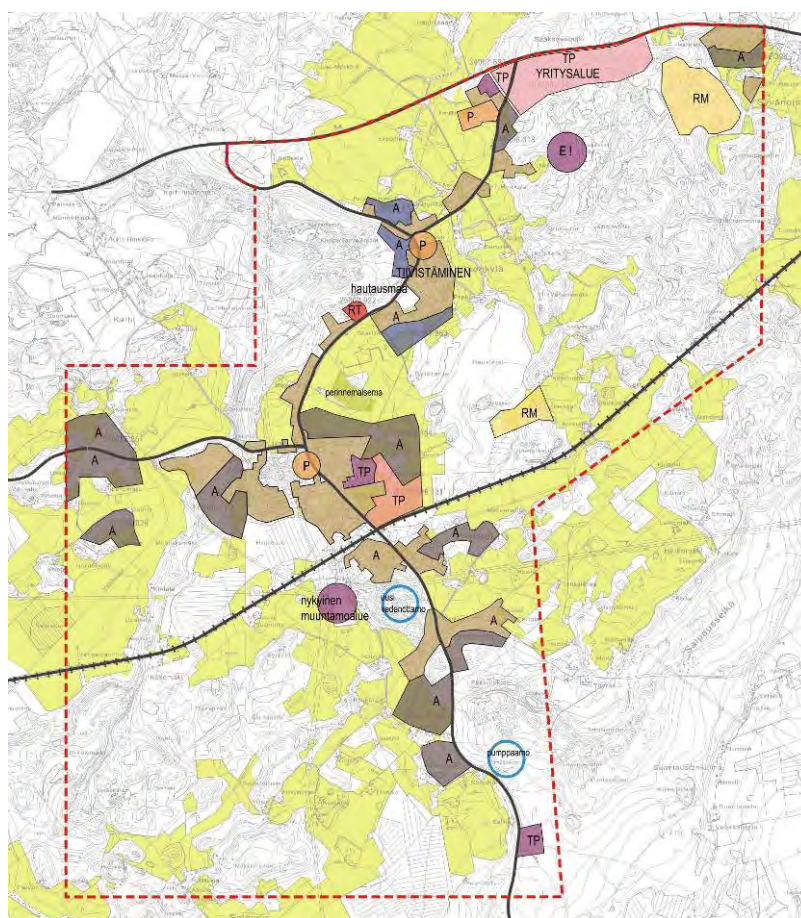
5 VAIHTOEHDOT

5.1 Rakennemallit

Alustavat vaihtoehdot

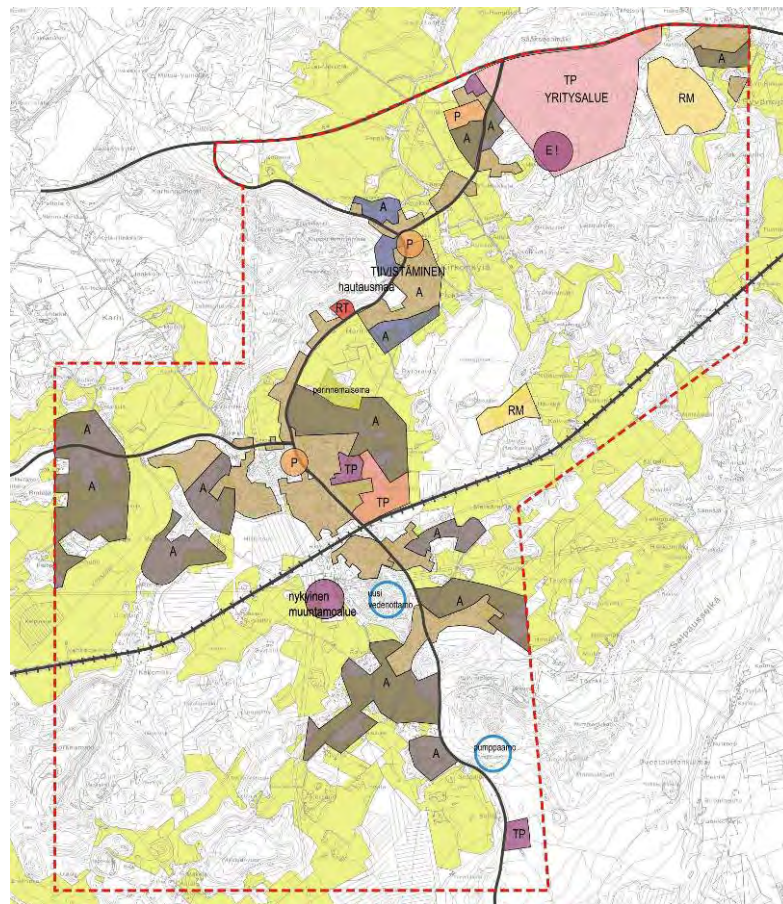
Alueelle soveltuvia maankäytön kehitystavoitteita tutkittiin rakennemallien avulla. Alueelle laadittiin kolme tavoitetta vastaavaa vaihtoehtoa, joista Hausjärven ympäristölautakunta teki päätöksen 1.6.2010. Päätöksenteon tueksi arvioitiin vaihtoehtojen vaikutuksia sekä muodostuvia asukas- ja työpaikkamääriä.

Vaihtoehdoissa huomioitiin maanomistuksesta johtuva alueiden toteutumisen epävarmuus, jonka vuoksi aluevarauksia on esitetty yli väestö- ja työpaikkaennusteiden. Todennäköistä on, että alueista lähtee toteutumaan noin puolet.

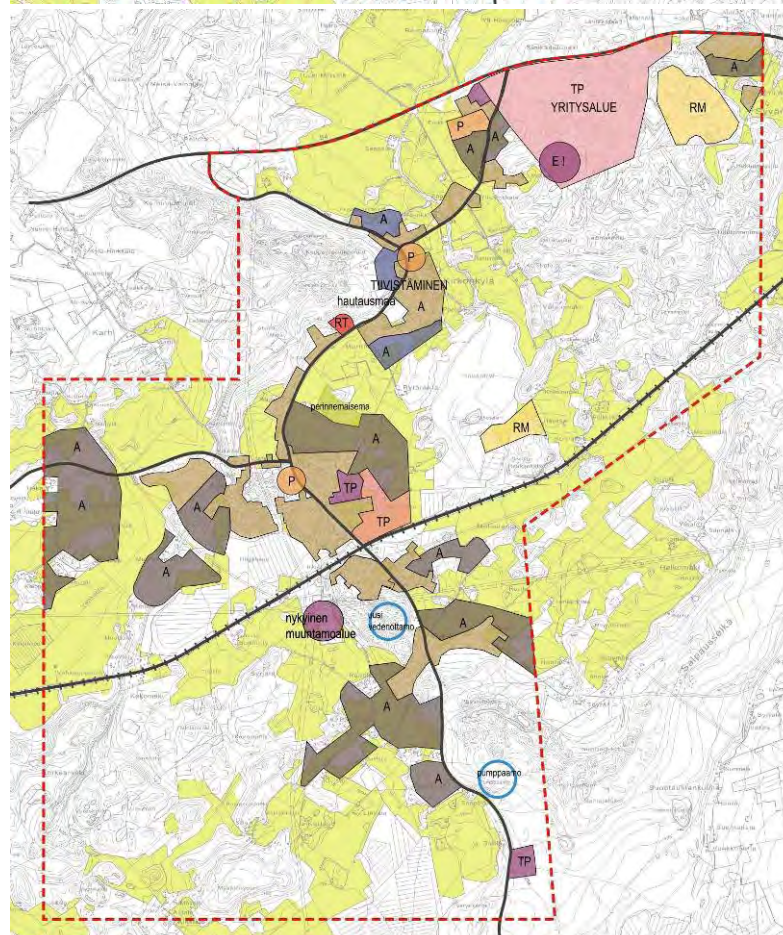

Kuva: Nauhamainen malli

	Selvitysalueen raja		Kehitettävät matkailualueet (RM)
	Asuinalueet (A)		Nykyiset ja asemakaavoitetut asuinalueet (A)
	Asuinalueet, täydennettävät (A)		Nykyiset palvelualueet tai palvelukeskittymät (P)
	Yritys- ja työpaikka-alueet (TP)		Nykyiset yritys- ja työpaikka-alueet (TP)
	Rivitaloja (RT)		

Kuva: Keskustamalli

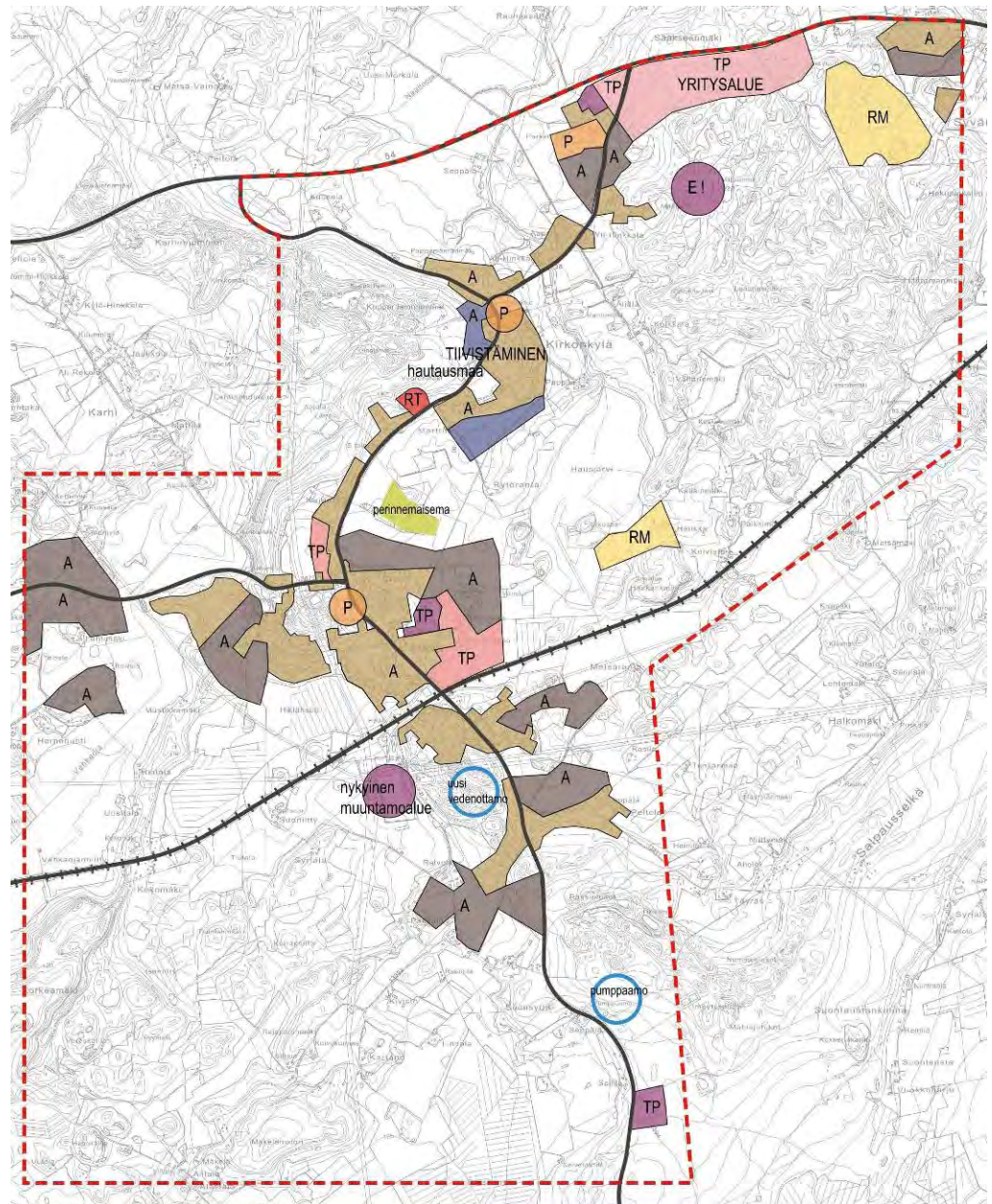

Kuva: Maksimimalli

Tarkistettu Asemanseudun rakennemalli

Päätöksen pohjalta laadittiin Asemanseudun tarkistettu rakennemalli, jonka pohjalta kaavaluonnos tehdään. Kunnanhallitus hyväksyi 15.6.2010 tarkistetun rakennemallin.

Asuintontteja mallissa muodostuu epävarmuustekijät huomioiden noin 276, työpaikkatontteja noin 16. Asukasmäärä lisääntyy noin 650 hengellä ja työpaikkojen määrä noin 90:llä. Rakennemalli painottaa uusien asuin- ja työpaikka-alueiden sijoittamista Hikiän taajaman tuntumaan radan pohjoispuolelle ja Riihimäen palveluiden suuntaan.

Kuva: Kunnanhallituksen hyväksymä Tarkistettu asemanseudun rakennemalli.

6 OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

Taajamarakenne

Uudet asuinalueet keskittyvät Hikiän taajaman kasvualueille sekä Karhintien varrelle tukeutuen olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen, teihin sekä kunnallistekniikkaan.

Uudet työpaikka-alueet on sijoitettu keskeisesti kantatien varteen sekä Hikiän nykyisen työpaikka-alueen yhteyteen. Alueelle on osoitettu myös uusia matkailupalvelualueita, jotka osin perustuvat jo olemassa olevaan toimintaan ja sen kehittämiseen.

Alueet tukeutuvat olemassa oleviin palveluihin. Uudet asuin- ja työpaikka-alueet edellyttävät lähinnä alueen sisäisiä uusia katu- tai tieyhteyksiä.

Suojelukysymykset

Kaavoituksessa on sovitettu yhteen alueen elinkeinotoiminta, rakentaminen sekä suojeluarvot. Selvityksissä todetut kulttuurihistorialliset arvot on turvattu kaavassa aluevarauksin ja määräyksin. Uudet rakennusalueet on pyritty sijoittamaan kulttuuriarvot huomioiden ja maakuntakaavaa noudattaen.

Kaavassa on huomioitu myös maisema- ja luontoarvot ja niiden säilyminen osoittamalla arvokkaat alueet kartalla sekä antamalla tarvittavia määräyksiä.

Pohjavesialueet on huomioitu osoittamalla niiden rajaukset kartalla ja sijoittamalla uudet toiminnot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa pohjavesille. Pilaantumista on ehkäisty tarpeellisin määräyksin.

Ympäristöhäiriöt

Kaavassa on osoitettu kantatie 54 melualue, jolle ei uutta melulle herkkää toimintaa tule sijoittaa ilman riittävää melusuojausta. Uusien asuinalueiden sijoittamista radan läheisyyteen on pyritty välttämään melu- ja tärinähaitan vuoksi.

Voimajohtojen parannustarpeet on kuvattu kaavaselostuksessa ja kartalla osoitettu kehitettävät johtoalueet, jotka aiheuttavat rajoituksia maankäyttöön.

Sako Oy:n toiminnan osalta kaavavaraukset noudattavat Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä räjähdysainetarvikkeista 25.2.1980/130 (1.3 luokan räjähdystarvikkeet) 17§:ssä annettujen vähimmäisetaisyyskysymysten osalta.

Pilaantuneet maa-alueet on merkitty kaavaan. Jos alueen läheisyyteen suunnitellaan rakentamista tai muuta maankäyttöä, johon pilaantuneisuus voi vaikuttaa, tulee alueen pilaantuneisuus selvittää ja tarvittaessa alue kunnostaa.

6.1 Mitoitus

Suunnittelualan pinta-ala on noin 30 km².

Aluevarausten pinta-alat:

KÄYTTÖTARKOITUS	PINTA-ALA (ha)	OSUUS %
AP	216,93	6,96
AP UUSI	197,05	6,32
AM	31,15	1,00
P	4,90	0,16
PY	11,03	0,35
C	8,88	0,28
T	8,35	0,27
T UUSI	32,75	1,05
T-1	11,68	0,37
TY	5,75	0,18
TY UUSI	33,12	1,06
TP	5,51	0,18
TP UUSI	17,21	0,55
VL	38,74	1,24
RM	38,82	1,25
ET	5,09	0,16
EN	8,05	0,26
EMT	0,13	0,004
EA	15,39	0,49
EH	5,26	0,17
EV	4,42	0,14
M	1378,57	44,25
MT	407,64	13,08
MA	209,91	6,74
MY	27,73	0,89
MYg	384,90	12,35
W	6,59	0,21
YHTEENSÄ	3115,56	100,00

Seuraavassa taulukossa on esitetty uusien alueiden laskennalliset tonttimäärät ja kerrosalat tavoitevuodelle 2030. Korttelialuetta on arvioitu olevan osayleiskaavassa esitetystä alueesta noin puolet, loput ovat alueen sisäisiä viheralueita ja liikennealueita. Asuinalueiden aluetehokkuusluku on käytetty $ea=0,1$ ja tonttikokona on käytetty 1600 m². Asuintontin keskimääräinen rakennusoikeus on arvioitu olevan 320 k-m² (tehokkuusluku $e=0,2$), josta toteutuu noin puolet. Teollisuus- ja työpaikka-alueilla on käytetty $ea=0,15$ ja tonttikokona 10 000 m². Rakennusoikeus on keskimäärin 1500 k-m² (tehokkuusluku $e=0,3$), josta toteutuu noin puolet. Perhekokona on käytetty 2,4 henkeä ja työpaikkojen määränä 6 tp/yritys.

Laskelma toteutuu edellyttäen, että kaikki esitetyt alueet rakennetaan. Epävarmuustekijänä on kuitenkin otettava huomioon, että yksityisestä maanomistuksesta johtuen kaikki alueet eivät toteudu. Todennäköisenä voidaan siis pitää, että todellisuudessa esitetyistä kerrosalamäärästä, asukas- sekä työpaikkalu-

vuista saavutetaan vain puolet. Lihavoiduilla riveillä epävarmuustekijä on huomioitu.

UUSI KÄYTTÖTARKOITUS	AP	T	TY	TP
pinta-ala (ha)	197,0	32,8	33,1	17,2
kortteliala (ha)	98,5	16,4	16,5	8,6
kortteliala (ha)	49,3	8,2	8,3	4,3
tonttimäärä (kpl)	616	16	17	9
tonttimäärä (kpl)	308	8	8	4
kerrosala (k-m ²)	197 000	49 120	49 680	25 800
kerrosala (k-m2)	98 500	24 562	24 840	12 900
asukas- /työpaikkamäärä	1477	98	99	51
asukas-/työpaikkamäärä	739	49	50	26

Osayleiskaava-alueelle arvioidaan kaavan toteutumisen myötä tulevan lisää noin 740 asukasta ja noin 120 uutta työpaikkaa.

6.2 Aluevaraukset

6.2.1 Asuinrakennusten alueet

Pientalovaltainen asuntoalue (AP)

Merkinnällä on osoitettu pientalovaltaiset alueet.

Maatilojen talouskeskusten alue (AM)

Alueen maatilojen talouskeskukset on merkitty AM-merkinnällä.

6.2.2 Palvelu- ja hallintoalueet

Keskustatoimintojen alue (C)

Merkinnällä on osoitettu Hikiän keskusta-alue. Alueelle saa sijoittaa palveluihin ja hallintoon liittyviä toimintoja, keskusta asumista sekä keskustaan soveltuvia ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työpaikkatoimintoja.

Palvelujen ja hallinnon alue (P)

Merkinnällä on osoitettu palvelujen ja hallinnon alueet.

Julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY)

Merkinnällä on osoitettu julkisten palvelujen ja hallinnon alueet.

6.2.3 Teollisuus- ja työpaikka-alueet

Työpaikka-alue TP

Merkinnällä on osoitettu työpaikka-alueet kantatien 54 varrella sekä Hikiän aseman seudulla. Alueelle voidaan sijoittaa toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta sekä siihen liittyvää myymälätilaa sekä varastointia.

Teollisuus- ja varastoalue (T)

Merkinnällä on osoitettu teollisuusalueet kantatien 54 varrella sekä Hikiässä.

Teollisuus- ja varastoalue (T-1)

Merkinnällä on osoitettu teollisuus- ja varastoalue.

Kaavamääräys:

Alueella sijaitsee toiminto, jonka suoja-alueella tulee noudattaa Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä räjähdysainetarvikkeista 25.2.1980/130 annettuja vähimmäisetäisyyksiä 17§ mukaisesti.

Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY)

Merkinnällä on osoitettu teollisuusalueet lähellä asutusta ja pohjavesialueilla.

6.2.4 Virkistys

Lähivirkistysalue (VL)

Hikiän taajamassa sijaitsevat lähivirkistysalueet on osoitettu merkinnällä.

6.2.5 Loma-asuntoalueet

Matkailupalvelujen alue (RM)

Merkinnällä on osoitettu alueella sijaitsevat matkailupalvelut.

6.2.6 Erityisalueet

Yhdyskuntateknisen huollon alue (ET)

Alueelle saa sijoittaa toiminnan edellyttämiä laitteita, rakenteita ja rakennuksia.

Energiahuollon alue (EN)

Hikiän muuntamon alue on osoitettu merkinnällä.

Mastoalue (EMT)

Merkinnällä on osoitettu Hikiän muuntamoaseman kaakkoispuolella sijaitseva masto. Alueelle saa sijoittaa mastoja sekä toiminnan edellyttämiä laitteita, rakenteita ja rakennuksia.

Ampumarata-alue (EA)

Kirkonkylän länsipuolella sijaitsevat ampumarata-alueet on osoitettu merkinnällä.

Hautausmaa-alue (EH)

Merkinnällä on osoitettu kirkonkylän kappeli ja hautausmaa.

Suojaviheralue (EV)

Merkinnällä on osoitettu asemakaavojen mukaiset suojaviheralueet Karhintien varrella.

6.2.7 Suojelualueet

Alue, jolla ympäristö säilytetään (/s)

Merkinnällä on osoitettu Hausjärven kirkon ympäristö sekä Selänojan kylä.

6.2.8 Maa- ja metsätalousalueet

Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)

Merkinnällä on osoitettu maa- ja metsätalousalueet.

Maatalousalue (MT)

Merkinnällä on osoitettu maatalousalueet.

Maisemallisesti arvokas peltoalue (MA)

Merkinnällä on osoitettu maatalouskäytössä olevat Karhin ja kirkonkylän alueet, jotka kuuluvat valtakunnallisesti arvokkaisiin kulttuurimaisemiin.

Kaavamääräys:

Alue on tarkoitettu maatalouden harjoittamiseen. Alueiden säilyminen avoimena ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Ympäristönhoidossa ja muissa hankkeissa tulee edistää alueen kulttuuriympäristöarvojen säilymistä.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksessä todetut valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat ja luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet.

Kaavamääräys:

Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä alueella todettujen arvojen säilyttämiseen ja suunniteltava alueen metsähoitotoimet siten, ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja vaaranneta.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja sekä geologisia arvoja (MYg)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksessä todetut valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat ja luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet, joilla sijaitsee arvokkaita moreenialueita, kallioalueita tai valtakunnalliseen harjajensuojeluohjelmaan kuuluvia alueita.

Kaavamääräys:

Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä alueella todettujen arvojen säilyttämiseen ja suunniteltava alueen metsähoitotoimet siten, ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja vaaranneta.

6.3 Muut alueet

Vesialue (W)

Merkinnällä on osoitettu vesialueet.

Uudet ja oleellisesti muuttuvat alueet.

Merkinnällä on osoitettu uudet ja käyttötarkoitukseltaan oleellisesti muuttuvat alueet.

Vesialue (w)

Merkinnällä on osoitettu Hausjoki.

6.4 Kohdemerkinnät

6.4.1 Rakennetun ympäristön erityisarvot

Seuraavat kohteet on kuvattu kappaleessa 3.1.4 Rakennetun ympäristön erityisarvot.

Muinaismuistokohde (SM)

Merkinnällä on osoitettu muinaismuistolain nojalla suojellut kiinteät muinaisjään-
nökset.

Kaavamääräys:

Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä Museovirastoon lausuntoa varten.

Valtakunnallisesti arvokas rakennus (sr-1)

Merkinnällä on osoitettu alueen valtakunnallisesti arvokas rakennuskanta, joka on todettu alueelle laadituissa selvityksissä.

Kaavamääräys:

Rakennuksissa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden ja käyttötarkoitusten muutosten on oltava sellaisia, että rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokas luonne säilyy.

Maankäyttö- ja rakennuslain 41§:n 2 momentin perusteella määrätään, että arvokasta rakennuskantaa ei saa purkaa.

Maakunnallisesti arvokas rakennus (sr-2)

Merkinnällä on osoitettu alueen maakunnallisesti arvokas rakennuskanta, joka on todettu alueelle laadituissa selvityksissä.

Kaavamääräys:

Rakennuksissa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden ja käyttötarkoitusten muutosten on oltava sellaisia, että rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokas luonne säilyy.

Maankäyttö- ja rakennuslain 41§:n 2 momentin perusteella määrätään, että arvokasta rakennuskantaa ei saa purkaa.

Kirkkolain 14 luvun 5§:n nojalla suojeltu kirkollinen rakennus (srk)

Merkinnällä on osoitettu Hausjärven kirkko.

Kaavamääräys:

Korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä Museoviraston lausunto.

6.4.2 Luonnonympäristö

Seuraavat kohteet on kuvattu kappaleessa 3.1.2 Luonnonympäristö.

Valtakunnallisesti arvokas luontokohde (s-1)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukainen valtakunnallisesti arvokas Haukankallio, joka on luonnonsuojelulain nojalla perustettu luonnossuojelualue.

Kaavamääräys:

Luonnonsuojelulain nojalla perustettu luonnonsuojelualue. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

Maakunnallisesti arvokas luontokohde (s-2)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukaiset maakunnallisesti arvokkaat kohteet.

Kaavamääräys:

Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

Paikallisesti arvokas luontokohde (s-3)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukaiset paikallisesti arvokkaat kohteet.

Kaavamääräys:

Alueen luonto-arvot tulee huomioida alueella suoritettavissa toimenpiteissä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde (luo-2)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukaiset maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet. Alueen luontoarvot tulee huomioida alueella suoritettavissa toimenpiteissä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde (luo-3)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukaiset paikallisesti arvokkaat luontokohteet. Alueen luontoarvot tulee huomioida alueella suoritettavissa toimenpiteissä.

6.5 Viivamerkinnot

6.5.1 Liikenne ja yhdyskuntatekninen huolto

Valtatie/kantatie (vt/kt)

Merkinnällä on osoitettu kantatie 54.

Seututie/pääkatu (st/pk)

Merkinnällä on osoitettu Hausjärventie/Hikiäntie (st 290), Kappalaisentie (mt 2892), Karhintie (mt 2879), Kuruntie (mt 2894), Kalliontie (mt 13810) sekä Selänojantie (mt 13822).

Yhdystie/kokoojatie (yk/kk)

Merkinnällä on osoitettu yhdystiet ja kokoojaluokan kadut.

Päärata ja liikennepaikka

Merkinnällä on osoitettu päärata Riihimäki-Lahti sekä Hikiän liikennepaikka.

Nykyiset tiet ja linjat

Olemassa olevat yhteydet on osoitettu mustalla viivalla.

Uudet tien ja linjat

Suunnitteilla olevat yhteydet on osoitettu punaisella viivalla.

Kevyen liikenteen reitti

Alueen kevyen liikenteen reittejä on osoitettu merkinnällä.

Kevyen liikenteen / ajoneuvoliikenteen alikulku/ylikulku

Merkinnällä on osoitettu mm. Kantatien 54 aluevaraussuunnitelman mukainen uusi kevyen liikenteen alikulku Kappalaisentien liittymään.

Voimalinja (z) 110kV ja 400kV

Voimalinjat on osoitettu merkinnällä. Johtoalueelle ei saa sijoittaa rakentamista. Johtoalueiden leveydet on kuvattu tarkemmin selostuksen kappaleessa 3.1.5, kohdassa Voimajohdot.

Merkittävästi kehitettävä ohjeellinen voimajohtolinja (z) 110kV ja 400kV tai yhteystarve.

Suunnitteilla olevat voimalinjahankkeet tai todetut yhteystarpeet on osoitettu merkinnällä. Linjaukset ja johtoalueiden leveydet tarkentuvat voimalinjojen suunnittelun myötä. Johtoalueiden alustavat leveydet on kuvattu tarkemmin selostuksen kappaleessa 3.1.5, kohdassa Voimajohdot.

Päävesijohtolinja (v)

Runkovesijohtolinjat on osoitettu merkinnällä.

Pääviemärilinja (j)

Siirtoviemärilinjat on osoitettu merkinnällä.

6.5.2**Maiseman ja kulttuuriympäristön suojelu**

Seuraavat kohteet on kuvattu kappaleessa 3.1.4 Rakennetun ympäristön erityisarvot.

Maisemallisesti arvokas alue (ma-1 -viivamerkintä)

Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaat kirkonkylän ja Karhin kulttuurimaisemat.

Kaavamääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon alueen kuuluminen valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen ja erityisesti se, etteivät toimenpiteet heikennä alueen maisema-arvoja.

Alueen maisemalliset ominaispiirteet: peltojen yli avautuvat näkymät ja vanha kulttuurimiljö, tulee säilyttää. Alueella tapahtuva rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Sijoitettaessa rakennuksia metsän ja pellon vaihtumisyöhykkeelle on pidettävä huoli siitä, että maisemallisesti arvokas metsän reuna säilyy ehyenä. Rakentamisessa on noudatettava alueen rakennusperinnettä. Alueelle rakennettaessa ja tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että uudisrakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu kyläkuvaan, olemassa oleviin tilakeskuksiin ja rakennettuun ympäristöön.

Maisemallisesti arvokas alue (ma-2 -viivamerkintä)

Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokkaat Karhin, Turkhaudan-Ryttylän, Vantaanjoen kulttuurimaisemat sekä Selänojan kylä ja kulttuurimaisema.

Kaavamääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon alueen kuuluminen maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaise-

ma-alueeseen ja erityisesti se, etteivät toimenpiteet heikennä alueen kulttuurimaiseman arvoja.

Maisemallisesti arvokas alue (ma-p -viivamerkintä)

Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokas perinnemaisema Kajannon metsälaidun ja haka.

Kaavamääräys:

Perinnemaisema-alueen hoidossa ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen arvot.

Kyläkuvallisesti arvokas alue (sk)

Alueella sijaitsevat Hikiän asemanseudun ja Syvänojan kulttuurimaisemat.

Maakunnallisesti arvokas historiallinen tielinja (ht-2)

Keskiaikainen Vanha Hämeentie on osoitettu merkinnällä.

6.5.3 Luonnonsuojelu

Seuraavat kohteet on kuvattu kappaleessa 3.1.2 Luonnonympäristö.

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva I-luokan pohjavesialue (pv-1)

Kaava-alueella sijaitsevat Hausjärven, Kurun sekä Sääksenmäen I-luokan pohjavesialueet.

Kaavamääräys:

Alueilla rakentamista ja muuta maankäyttöä rajoittavat vesilain (1 luvun 18§) ja ympäristönsuojelulain (8§) mukaiset pohjaveden muuttamis- ja pilaamiskielot.

Alueella on kemikaalien ja pohjavedelle haitallisten jätteiden varastointi kielletty. Öljysäiliöt on sijoitettava rakennusten sisätiloihin tai suoja-altaaseen, jonka tilavuus vastaa vähintään varastoitavan öljyn enimmäismäärää. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laadun muutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.

Rakennukset tulisi ensisijaisesti liittää kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. Jätevesien käsittely tulee järjestää muulla tavoin kuin rakennuspaikkakohtaisesti.

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva II-luokan pohjavesialue (pv-2)

Kaava-alueella sijaitsee Kekomäen II-luokan pohjavesialue.

Kaavamääräys:

Alueilla rakentamista ja muuta maankäyttöä rajoittavat vesilain (1 luvun 18§) ja ympäristönsuojelulain (8§) mukaiset pohjaveden muuttamis- ja pilaamiskielot.

Alueella on kemikaalien ja pohjavedelle haitallisten jätteiden varastointi kielletty. Öljysäiliöt on sijoitettava rakennusten sisätiloihin tai suoja-altaaseen, jonka tilavuus vastaa vähintään varastoitavan öljyn enimmäismäärää. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laadun muutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.

Rakennukset tulisi ensisijaisesti liittää kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. Jätevesien käsittely tulee järjestää muulla tavoin kuin rakennuspaikkakohtaisesti.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-1)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukaiset liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat (LSL 49§).

Kaavamääräys:

Liito-oravan elinympäristö. Alueen käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilymisedellytykset.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-2)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukaiset maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet. Rajaukset perustuvat luonnon monimuotoisuuteen, joka on todettu osayleiskaavoituksen yhteydessä tehdyssä luontoselvityksessä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-3)

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukaiset paikallisesti arvokkaat luontokohteet. Rajaukset perustuvat luonnon monimuotoisuuteen, joka on todettu osayleiskaavoituksen yhteydessä tehdyssä luontoselvityksessä.

Viheryhteystarve

Merkinnällä on osoitettu säilytettävät viheryhteydet.

6.5.4

Muut viivamerkinnot

Kehittämialue (ke)

Merkinnällä on osoitettu kirkonkylän ja Syvänojan alueet. Alueella voidaan soveltaa MRL 112 §:n mukaisia erityisjärjestelyjä.

Melualue (me)

Merkinnällä on osoitettu likimääräinen päiväohjearvon 55dBA liikennemelualueen raja kantatielle 54. Melualueelle ei saa sijoittaa uutta melulle herkkää toimintaa ilman riittävää melusuojausta. Valtioneuvoston päätöstä 993/1992 melutason ohjearvoista tulee noudattaa.

Puhdistettava/kunnostettava maa-alue (saa)

Merkinnällä on osoitettu pilaantuneet maa-alueet, kuten käytöstä poistunut kaatopaikka. Mikäli alueen läheisyyteen suunnitellaan rakentamista tai muuta maankäyttöä, johon pilaantuneisuus voi vaikuttaa, tulee alueen pilaantuneisuus selvittää ja tarvittaessa alue kunnostaa.

Yleiskaava-alueen raja

Merkinnällä on osoitettu osayleiskaavoitettavan alueen raja.

Alueen raja

Merkinnällä on osoitettu eri toimintojen edellyttämät aluerajaukset.

Osa-alueen raja

Merkinnällä on osoitettu eri aluevarauksilla sijaitsevien osa-alueiden rajaukset.

6.5.5 Yleisiä määräyksiä

Osayleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena (MRL 42 §).

7 KAAVAN VAIKUTUKSET

7.1 Yleistä

Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tulee selvittää kaavan toteutuksen ympäristövaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) ja -asetuksen (MRA) edellyttämällä tavalla. MRL:n 9 §:n mukaan ”kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan katsoa olevan olennaisia vaikutuksia.”

MRA 1 §:n perusteella ”selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset: ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön, maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon, kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin, alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Laaditut taustaselvitykset ovat olleet suunnittelun lähtötietoina. Arvioinnissa tutkitaan nykytilanteeseen aiheutuvia muutoksia silloin, kun osayleiskaava on toteutunut kokonaan. Vaikutusarvioinnit on tehty asiantuntija-arvioina. Ympäristövaikutusten arvioinnissa käsitellään myös periaatteellisella tasolla mahdollisten haitallisten vaikutusten estämistä tai lieventämistä.

Kaavalla arvioidaan olevan vaikutuksia lähinnä lähiympäristössä. Välillisiä vaikutuksia kaava-alueen ulkopuolisille alueille saattaa olla lähinnä työpaikkaliikenteen myötä.

Vaikutusarviointia täydennetään kaavoituksen edetessä.

7.2 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

7.2.1 Väestörakenne ja kehitys

Kaava mahdollistaa kunnan tavoitteiden ja kehitysnäkymien mukaisen väestönkasvun sekä uusien työpaikkojen muodostamisen. Kaavan toteutuminen tekee mahdolliseksi asukasmäärän kasvun sekä edellytykset monipuolisille työpaikka-alueille. Alueella on maanomistuksesta johtuvista syistä ennustetta suuremmat aluevaraukset, sillä oletettavasti kaikki varatut alueet eivät lähde toteutumaan.

Mikäli osayleiskaavan kaikki uudet asuinaluevaraukset toteutuisivat, lisääntyisi alueen väestö noin 740 asukkaalla.

7.2.2 Yhdyskuntarakenne

Osayleiskaavan vaikutus on yhdyskuntarakennetta täydentävä ja eheyttävä, uudet alueet sijaitsevat nykyisten rakennettujen alueiden yhteydessä, olemassa olevien teiden, kunnallistekniikan ja palveluiden läheisyyteen.

7.2.3 Taajamakuva

Suurimmat kasvuvaraukset on esitetty Hikiän taajaman läheisyyteen, joka siten tulee kasvamaan ja alueelle kohdistuvat myös suurimmat muutokset taajamakuvaan.

Asemakaavoituksella tai rakennustapaohjeilla voidaan ohjata tarkemmin aluevarauksia ja määräyksiä. Erityisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkailla alueilla tähän tulee kiinnittää huomiota, jotta kulttuurihistorialliset arvot säilyvät ja uusi rakentaminen sopeutuu ympäristöönsä.

7.2.4 Asuminen

Osayleiskaava mahdollistaa kaikkien ikäryhmien ja väestöryhmien asumisen alueella ja tarjoaa monipuolisia asuinmahdollisuuksia ja -ympäristöjä lähellä palveluita. Kaavan pientaloasuinaluevaraukset (AP) mahdollistavat erityyppisten ja monipuolisten sekä arvokkaaseen kulttuurimiljööseen soveltuvien asuinalueiden muodostamisen. Kasvava väestömäärä tukee olemassa olevien palveluiden säilymistä ja mahdollistaa myös palvelujen monipuolistumisen.

7.2.5 Palvelut

Uudet alueet on sijoitettu nykyisten palvelujen läheisyyteen, joten ne voivat hyödyntää olemassa olevia kirkonkylän, Hikiän ja Oitin palveluita. Uusien asuin- ja työpaikka-alueiden myötä alueen olemassa olevien palveluiden kannattavuus parantunee ja tarjonta monipuolistuu. Keskustan alueelle muodostuu jonkin verran uusia palveluita lisääntyvän väestön ja työpaikkojen myötä.

Päivähoitopaikkojen tarve lisääntyy noin 50 hoitopaikalla ja koulupaikkojen määrä noin sadalla, jakautuen ala- ja yläkoulu- sekä lukio- tai ammattikouluikäisiin. Työikäisten määrä lisääntyy alueella noin 360 hengellä. Kunnalliset lisäpalvelut on katsottu voivan sijoittaa nykyisille palvelualuevarauksille.

7.2.6 Työpaikat ja elinkeinotoiminta

Kaava mahdollistaa maa- ja metsätalouden sekä muun nykyisen elinkeinotoiminnan harjoittamisen sekä tukee olemassa olevien työpaikkojen säilymistä ja kehittymistä. Uusia työpaikkoja alueelle muodostuu kaavan mukaan noin 120.

7.2.7 Virkistys

Uusien asuinalueiden toteutuminen lisää virkistyspalveluiden kysyntää. Käytön lisääntyminen aiheuttaa virkistysalueiden kulumista. Metsien liiallista kulumista voidaan välttää tarvittaessa toteutettavilla ulkoilureiteillä, joilla alueilla liikkumista voidaan ohjata. Suurin väestönlisäys on osoitettu Hikiän taajamaan, jonne on osoitettu myös uusia lähivirkistysalueita asuinalueiden läheisyyteen.

7.2.8 Liikenne

Yleiskaavaratkaisun vaikutus KT54 kokonaisliikennemäärän kasvuun on vähäinen. Kantatien 54 liikenteen odotetaan kasvavan ja sitä varten on laadittu erillinen aluevaraussuunnitelma, jossa kantatien toimivuutta parannetaan. Kappalaisen tien liittymään on osoitettu uusi kevyen liikenteen alikulku. Myös Karhintien varteen Riihimäelle asti on laadittu suunnitelma kevyen liikenteen väylästä. Suunnitelmat on huomioitu kaavassa ja niiden toteutus parantaa liikenneturvallisuutta.

Uudet asuinalueet tukeutuvat olemassa oleviin teihin ja laajat työpaikka-alueet on sijoitettu liikenteellisesti keskeisille paikoille kantatien varteen sekä Hikiään radan läheisyyteen ja nykyisten teollisuusalueiden yhteyteen.

7.2.9 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Alueen kulttuurihistorialliset arvot ja muinaismuistot on esitetty kartalla ja turvattu asianmukaisin määräyksin.

Uudet asuin- ja työpaikka-alueet on pyritty sijoittamaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti olevaa kunnallistekniikkaa hyödyntäen nykyisen asutuksen läheisyyteen kuitenkin siten, että kulttuuriarvot on mahdollista säilyttää. Alueen jatkosuunnittelua ja toteutusta voidaan ohjata arvokkailla alueilla esimerkiksi rakennustapaohjein, jotta uusi rakennuskanta sopeutuu olemassa olevaan ympäristöön. Tasokkaalla suunnittelulla uudisrakennukset ja -alueet on mahdollista sijoittaa ja rakentaa alueen kulttuurihistorialliset arvot säilyttäen.

7.2.10 Tekninen huolto

Uudet alueiden sijoitus nykyisten teiden sekä kunnallistekniikan läheisyyteen on ollut kaavasunnittelun lähtökohtana. Alueet voidaan asemakaavoitettaessa suunnitella siten, että alueiden sisäisiä katuja muodostuu mahdollisimman vähän. Uudet asemakaavoitettavat alueet voidaan liittää vesi- ja viemäriverkostoon. Alueella oleva nykyinen kunnallistekninen verkosto tulee parantumaan.

7.2.11 Erityistoiminnot

Kaavassa on osoitettu Hikiän sähköasema ja siihen liittyvät toiminnot sekä vesi-huoltoa varten tarvittavat aluevaraukset ja johtolinjat. Voimajohtojen johtoalueelle ei ole osoitettu uutta maankäyttöä ja rakennuskieltorajojen etäisyydet uudet voimajohtohankkeet huomioiden on kuvattu selostuksessa. Kaavassa on osoitettu ampumarata-alueet ja varasto ja teollisuusalueelle oma varaus, joka täyttää Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen mukaiset suoja-alueet.

7.2.12 Taloudelliset vaikutukset

Taajamarakenteen tiivistäminen, olemassa olevan kunnallistekniikan ja palvelujen hyödyntäminen sekä toimintojen keskittäminen on yhdyskuntataloudellisesti edullista. Osayleiskaavan toteuttaminen ei edellytä suuria kunnallisteknisiä investointeja. Kunnallisten palvelujen kapasiteetti riittää kattamaan asukasmäärän lisäyksen aiheuttaman palvelujen kysynnän.

Väestömäärän, työpaikkojen ja palveluiden lisääntyminen vaikuttaa positiivisesti kunnan taloudelliseen kehitykseen.

7.2.13 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Kantatie ja päärata aiheuttavat liikennemelua sekä raideliikenne myös tärinää. Melu- ja tärinäalueille ei ole osoitettu uusia melulle herkkiä toimintoja. Suunnitelmissa olevat voimalinjahankkeet sijoittuvat alustavien suunnitelmien mukaan pääosin nykyisten johtoalueiden yhteyteen.

7.2.14 Sosiaalinen ympäristö

Kaava mahdollistaa kaikkien ikäryhmien ja väestöryhmien sijoittumisen alueelle. Olemassa olevan rakenteen tiivistäminen ja uusien asuinalueiden muodostuminen luovat tiiviimpää kanssakäymistä ja yhteisöllisyyden ja turvallisuuden tunnetta. Myös palveluiden säilyminen ja uusien muodostuminen sekä liikenneturvallisuuden ja kunnallistekniikan parantuminen lisäävät turvallisuuden tunnetta sekä helpottavat asukkaiden arkea.

7.3 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

7.3.1 Maisemarakenne, maisemakuva

Uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentuminen vaikuttavat eniten maisemakuvaan. Jatkosuunnittelussa voidaan huomioida alueen maisemallisten ominaisuuksien ja arvojen huomioon ottaminen. Avoimien alueiden reunalle sijoittuvilla asuin- ja uusilla työpaikka-alueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennetun ympäristön ja avoimen alueen reunavyöhykkeeseen. Erityisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkailla alueilla olisi suotavaa muodostaa lehti- ja havukasveista muodostuva pensas- ja puuvyöhyke, joka muodostaa polveilevaa reunavyöhykettä. Reunavyöhyke pehmentää rakennetun alueen liittymistä avoimeen alueeseen ja vähentää sen vaikutuksia maisemaan. Lisäksi asuinalueesta muodostuu pienilmastollisesti miellyttävämpi ja tuulelta suojaisampi.

Uudet voimalinjahankkeet sijoittuvat pääosin olemassa olevien voimalinjojen yhteyteen, jolloin niiden vaikutus maisemassa jää mahdollisimman pieneksi.

Valtakunnallisella tai maakunnallisella tasolla merkittävät ja kulttuurihistoriallisiin ympäristöihin liittyvät viljelysalueet on kaavassa osoitettu maisemallisesti arvokkaiksi ja pyritty niiden säilyttämiseen avoimena ja viljelykäytössä jatkosakin.

7.3.2 Maa- ja kallioperä

Uudet alueet on pääosin sijoitettu rakennettavuudeltaan hyvälle maaperälle (hiekkä, moreeni, kallio). Osa uusista alueista sijaitsee savisella maaperällä. Maaperän rakennettavuus voidaan huomioida ja tutkia tarkemmin jatkosuunnittelussa.

Asuinalueet ja niiden edellyttämät katu- tai tieyhteydet voidaan jatkosuunnittelussa toteuttaa siten, että maastoleikkausten ja täyttöjen tarve on mahdollisimman vähäinen. Teollisuusalueiden toteutus edellyttäneen jonkin verran maaston tasaamista.

7.3.3 Luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät kohteet on osoitettu kaavassa ja turvattu asianmukaisin merkinnöin. Pääosa kohteista sijaitsee maa- ja metsätalousalueilla. Lähellä rakennettuja alueita sijaitsevat kohteet ja niiden luontoarvojen säilyminen tulee huomioida alueen jatkosuunnittelussa.

7.3.4 Ilma ja ilmasto

Kaavan toteutumisella ei ole oleellisia vaikutuksia ilmaan ja ilmastoon. Liikenteen määrän lisääntyminen lisää jonkin verran myös ilman pienhiukkasia ja päästöjä pääteiden läheisyydessä.

7.3.5 Vesistöt ja vesitalous

Alueella sijaitsee useita I-luokan ja yksi II-luokan pohjavesialue. Kaavassa on annettu määräyksiä, jotka tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Pohjavesialueet on merkitty kaavaan ja huomioitu osayleiskaavan alueen maankäyttövarauksissa. Erityisesti teollisuusalueilla KT 54 varressa on huomioitava pohjavesialueen asettamat rajoitteet toiminnalle.

Laajoilla pinnoitusta ja uutta rakentamista edellyttävillä alueilla tulisi huolehtia hulevesisuunnittelusta, jotta puhdas ja imeytyskelpoinen vesi voidaan palauttaa luonnon kiertokulkuun.

7.3.6 Maa- ja metsätalous

Kaava säilyttää keskeiset maa- ja metsätalousalueet sekä mahdollistaa niiden harjoittamisen alueella edelleen. Alueille on kuitenkin osoitettu selvityksissä todettuja luonto- ja maisema-arvoja, jotka tulee huomioida alueiden hoidossa.

7.3.7 Luonnonsuojelu

Arvokkaat luontokohteet on huomioitu kaava-alueen maankäyttövarauksissa sekä määräyksissä. Kaavan toteuttaminen ei vaaranna alueen luontoarvoja.

7.4 Osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Toimiva aluerakenne

Osayleiskaavan uudet aluevaraukset on osoitettu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen läheisyyteen ja sitä tukevasti. Osayleiskaava tukee joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen käyttöä.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Alueelle on osoitettu kasvuennustetta suurempi määrä aluevarauksia, sillä maanomistuksellisista syistä on oletettavaa, että kaikki varaukset eivät toteudu. Kaava mahdollistaa tässäkin tapauksessa riittävät aluevaraukset uusien asuin- ja työpaikkatonttien tarjontaan tulevaisuudessa.

Uudet työpaikka-alueet on sijoitettu hyvien liikenneyhteyksien varrelle, kantatien 54 varrelle sekä Hikiän taajamaan aseman läheisyyteen. Uusia palvelualueita ei ole osoitettu, mutta uudet asuinalueet on sijoitettu siten, että yhtey-

det olemassa oleviin palveluihin ovat hyvät. Uudet asuinalueet on sijoitettu olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta täydentäen tai sen läheisyyteen. Uusia asuinalueita ei ole sijoitettu kantatien 54 tai junaradan melualueelle.

Kaavaan on merkitty kevyen liikenteen verkosto pääteiden varteen. Olemassa olevaa kunnallisteknistä verkostoa on hyödynnetty uusien alueiden sijoittelussa.

Muuntamoasema sekä nykyiset voimalinjat ja tulevat voimalinjahankkeet on huomioitu kaavassa johtovaroituksin. Pilaantuneet maa-alueen on merkitty kaavaan.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

Alueella sijaitsevat arvokkaat kulttuurimaisemat ja rakennettu kulttuuriympäristö sekä rakennuskanta on kaavassa merkitty ja turvattu määräyksin. Luontotoselvityksessä todetut arvokkaat luontokohteet on niin ikään merkitty kartalle ja annettu tarkoituksen mukaisia määräyksiä niiden arvojen säilyttämiseksi.

Uusi rakentaminen on sijoitettu siten, että mahdollisimman laajoja yhtenäisiä luonnonalueita säilyy pirstomattomana. Pohjavesialueet on merkitty kaavakarttaan ja pyritty sijoittamaan aluevaraukset siten, etteivät ne aiheuta pohjavesien pilaantumisvaaraa.

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

Alueelle laaditut liikennesuunnitelmat ja selvitykset on huomioitu osayleiskaavassa ja pääteiden varrelle on osoitettu kevyen liikenteen reitit, joita myöten palvelut ovat turvallisesti saavutettavissa. Uudet alueet on sijoitettu olemassa olevien teiden ja kunnallisteknisten verkostojen läheisyyteen.

7.5 Kaavan suhde voimassa olevaan maakuntakaavaan sekä asetettuihin tavoitteisiin

Valtakunnallisia tai maakunnallisia tarpeita palvelevat voimalinjat sekä -hankkeet, liikenneväylät ja päärata sekä liikennepaikka on osoitettu kaavassa. Kevyen liikenteen yhteydet Oittiin ja Riihimäen suuntaan on osoitettu kaavassa. Maakunnalliset kulttuurihistoria- ja luontoarvot on säilytetty kaavassa. Uudet asuin- ja työpaikka-alueet on keskitetty Hikiän taajamaan ja sen läheisyyteen, jolloin se tulee kehittymään asutus- ja palvelukeskuksena. Kirkonkylää on kehitetty sijoittamalla uudet asuinalueet, siten, että kulttuuri- ja maisema-arvot voivat säilyä ja taajaman elinvoimaisuus samaan aikaan parantua. Vaikutusarvioinnissa on otettu kantaa ja ohjeistettu uudisrakentamisen jatkosuunnittelua arvokkailla alueilla.

8 OSAYLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET

Kaava on oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:ssä määrätään yleiskaavan oikeusvaikutuksista muuhun suunnitteluun ja viranomastoimintaan.

Suunnittelun ohjausvaikutus

Hyväksytty yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42.1 §).

Maakuntakaavan ohjausvaikutus

Maakuntakaava ei ole mm. oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella voimassa muutoin kuin yleiskaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (MRL 32.3 §).

Vaikutus viranomaisiin

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista (MRL 42.2 §). Säännös koskee niin kunnan, maakuntaliittojen kuin valtion viranomaisia.

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on asiasta toisin määrätty (MRL 14.4 §).

9 OSAYLEISKAAVAN TOTEUTUS

Osayleiskaava osoittaa kunnan asettamat tavoitteet maankäytön kehittämiseksi. Keskeinen väline osayleiskaavassa hyväksytyjen periaatteiden toteuttamisessa on asemakaavoitus, jolle osayleiskaava antaa lähtökohtia ja asettaa tavoitteita.

Asemakaavoituksella ratkaistaan yksityiskohtaisemmin taajamien asuinalueiden rakentaminen ja laajojen työpaikka- ja teollisuusalueiden rakentuminen. Haja-asutusalueilla rakentamista ohjaa kunnan rakennusjärjestys. Asemakaava-alueille ja kulttuurihistoriallisesti tai -maisemallisesti arvokkaiden alueiden läheisyyteen voidaan laatia rakentamistapaohjeet, joilla ohjataan alueen uudisrakentamista siten, että se sopeutuu olemassa olevaan rakennuskantaan.

9.1 Toteuttaminen ja ajoitus

Osayleiskaavan toteutuksesta vastaavat Hausjärven kunta ja alueen maanomistajat. Osayleiskaavan toteutumiseen vaikuttaa maanomistus ja maankäytön kehittämistarve. Kaavan toteutumisajankohtaan vaikuttaa yrityselämän ja talouden yleinen kehitys.

9.2 Toteutuksen seuranta

Toteutuksen seurannasta vastaa Hausjärven kunta. Alueiden asemakaavoituksen yhteydessä seurataan tonttikysyntää ja pyritään varautumaan tulevaan tonttitarpeeseen sekä asuin- että työpaikkojen suhteen.

Alueella todettujen luonto-, maisema- ja kulttuuriarvojen säilymistä tulee seurata uusien alueiden rakentumisen sekä haja-asutuksen ja muun maankäytön toteutuksen yhteydessä.

Alueella sijaitsevia riskejä aiheuttavia toimintoja seurataan normaalien ympäristölupamenettelyjen kautta.

Osayleiskaavan ajanmukaisuutta seuraa kunta asemakaavan muutosten yhteydessä sekä seuraamalla rakennus- ja toimenpidelupahakemuksia. Osayleiskaava on laadittu tämänhetkisten kehitysnäkymien ja tavoitteiden pohjalta, jos ne muuttuvat perusteellisesti on kaavan tarkistamistarve otettava kunnassa harkittavaksi.

10 YHTEYSTIEDOT

Kaavan valmistelusta saa lisätietoja seuraavilta henkilöiltä:

Hausjärven kunta: Ilkka Korhonen
Kaavoitusinsinööri
Keskustie 2-4, 12100 Oitti
puh. 019 758 6560

kunnan vaihde 019 758 6500
sähköposti: etunimi.sukunimi@hausjarvi.fi

Konsultti Eriksson Arkkitehdit Oy
Maarit Suomenkorpi, maisema-arkkitehti, YKS-359
Meritullinkatu 11 C, 00170 Helsinki
Puh: 0108 354 200

Hausjärvellä 3.5.2011
HAUSJÄRVEN KUNTA

Helsingissä 3.5.2011
ERIKSSON ARKKITEHDIT OY

Ilkka Korhonen
Kaavoitusinsinööri, DI

Maarit Suomenkorpi
projektipäällikkö
maisema-arkkitehti, YKS-359